

Izdevējs: Ministru kabinets

Veids: noteikumi

Numurs: 338

Pieņemts: 13.06.2017.

Stājas spēkā: 01.07.2017.

Publicēts:

Latvijas Vēstnesis, 126 (5953),
27.06.2017.

OP numurs: 2017/126.15

Attēlotā redakcija: 14.09.2018. - ...

Grozījumi:

MK 11.09.2018. noteikumi Nr.571 / LV, 182 (6268), 13.09.2018. / Stājas spēkā 14.09.2018.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 338

Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 24. §)

Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem

*Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu
un sociālās palīdzības likuma 17. panta otro daļu
un Bēmu tiesību aizsardzības likuma
37. panta septīto daļu*

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka prasības:

1.1. sociālo pakalpojumu sniedzējiem;

1.2. bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu aprūpes iestādēm.

II. Vispārīgās prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem

2. Sociālo pakalpojumu sniedzējs:

2.1. ir komersants, kooperatīvā sabiedrība, biedrība, nodibinājums, reliģiska organizācija, valsts vai pašvaldības iestāde vai cits tiesību subjekts;

2.2. nodarbina personas ar atbilstošu izglītību, pamatojoties uz darba līgumu vai uzņēmuma līgumu. Nepieciešamo darbinieku skaitu nosaka sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas vadītājs vai augstāka institūcija, pamatojoties uz sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas vadītāja priekšlikumu;

2.3. nodrošina vienmērīgu un racionālu darba uzdevumu sadali starp darbiniekiem;

2.4. ievēro Bērnu tiesību aizsardzības likumā un citos normatīvajos aktos minētās prasības attiecībā uz bērnu tiesību un interešu ievērošanu un aizsardzību, ja sociālos pakalpojumus sniedz bērniem;

2.5. ir izstrādājis un apstiprinājis darba kārtības un drošības noteikumus, kuros norādītas darbinieka tiesības, pienākumi, atbildība un citas būtiskas normas, kas jāievēro sociālo pakalpojumu sniegšanas laikā, kā arī nodrošina darbiniekiem iespēju iepazīties ar šiem noteikumiem;

2.6. sociālo pakalpojumu sniegšanas laikā nodrošina pirmo palīdzību klientiem;

2.7. vismaz reizi trijos gados veic iekšējo pašnovērtējumu par nodrošināto sociālo pakalpojumu kvalitāti un atbilstību normatīvajos aktos

noteiktajām prasībām, ja nav ieviesta un uzturēta kvalitātes vadības sistēma ISO 9001.

3. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina šādu publiski pieejamu informāciju, tai skaitā tīmekļvietnē:

- 3.1. sociālo pakalpojumu sniedzēja mērķi, uzdevumi, organizatoriskā struktūra un darba organizācija;
- 3.2. sniedzamie sociālie pakalpojumi un to saņemšanas kārtība;
- 3.3. katra sociālā pakalpojuma cena un samaksas kārtība, ja par sociālo pakalpojumu daļēji vai pilnībā maksā klients;
- 3.4. administratīvā personāla un speciālistu pieņemšanas laiki, kā arī kontaktinformācija saziņai.

4. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina:

- 4.1. klientu reģistrēšanu sociālā pakalpojuma saņemšanai rindas kārtībā, ja sociālo pakalpojumu nevar nodrošināt uzreiz;
- 4.2. sociālo pakalpojumu satura un apjoma plānošanu un nodrošināšanu atbilstoši klienta vajadzībām;
- 4.3. skaidrojumu par klientam sniedzamā sociālā pakalpojuma mērķiem, apjomu un saņemšanas regularitāti, nepieciešamajām izmaiņām, mainoties klienta funkcionālajam stāvoklim vai citiem apstākļiem;
- 4.4. klienta ģimenes vai māsaimniecības locekļu iesaistīšanu sociālā pakalpojuma sniegšanas procesā, ja tas ir nepieciešams, izņemot gadījumus, ja tas nav klienta interesēs;
- 4.5. ar klientu saistītās informācijas iegūšanu, lietošanu un glabāšanu atbilstoši ierobežotas pieejamības informācijas statusam un fizisko personu datu aizsardzības prasībām;
- 4.6. klienta privātās dzīves neaizskaramības ievērošanu;
- 4.7. ētikas principu ievērošanu un darbību klienta labākajās interesēs;

4.8. ziņu sniegšanu tiesībaizsardzības institūcijām atbilstoši kompetencei, ja rodas aizdomas, ka klients varētu būt veicis vai pret viņu varētu būt veiktas prettiesiskas darbības;

4.9. multidisciplināro un starpnozaru sadarbības principu piemērošanu sociālo pakalpojumu rezultātu sasniegšanai un ilgtspējas nodrošināšanai.

5. Lai nodrošinātu sociālos pakalpojumus, sociālo pakalpojumu sniedzējs:

5.1. veic sākotnējo klienta sociālās situācijas novērtēšanu, ja tas atbilst sniegtā sociālā pakalpojuma veidam;

5.2. nosaka klienta sociālās problēmas, kuras tiks risinātas, izmantojot sociālo pakalpojumu;

5.3. plāno un dokumentē sociālā pakalpojuma sniegšanas procesu vai atsevišķu sociālo pakalpojumu;

5.4. izstrādā individuālo sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes plānu, kurā ietver:

5.4.1. risināmās problēmas definējumu;

5.4.2. sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes ilgtermiņa un īstermiņa mērķus;

5.4.3. sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes uzdevumus, veicamos pasākumus, termiņu, sagaidāmo rezultātu un atbildīgo personu;

5.5. vienojas ar klientu par veicamajiem pasākumiem sociālās problēmas risināšanai vai mazināšanai un nodrošina plānotā sociālā pakalpojuma apjoma izpildi, atspoguļojot sociālā pakalpojuma sniegšanas procesu (piemēram, apmeklējumu un darbību reģistrācija, sarunu protokoli, informācija par veicamajiem uzdevumiem un darbībām);

5.6. ne retāk kā reizi 12 mēnešos un pēc attiecīgā sociālā pakalpojuma sniegšanas beigām novērtē klienta sociālās situācijas izmaiņas un sasniegtos rezultātus.

6. Sociālo pakalpojumu sniedzējs:

6.1. veido bērnu reģistru (1. pielikums) vai pilngadīgu klientu reģistru (2. pielikums), kurā iekļauj informāciju attiecīgi par bērna vai pilngadīgā klienta iestāšanos sociālo pakalpojuma sniedzēja institūcijā un izstāšanos no tās, ja sociālais pakalpojums ir ar izmitināšanu, vai veic klientu apmeklējumu uzskaiti, ja sociālais pakalpojums ir bez izmitināšanas;

6.2. veido klienta lietu, kurā iekļauj šādus dokumentus un ietver šādas ziņas:

6.2.1. informāciju par klientu, ar sociālo pakalpojumu sniegšanu saistītos dokumentus vai to atvasinājumus (piemēram, klienta iesniegumi, klienta vai mājsaimniecības locekļu sociālās situācijas novērtējums, sociālā pakalpojuma saņemšanas pamatojums, klienta iesaistīšanās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesos vai atteikšanās saņemt sociālo pakalpojumu, kā arī cita būtiska informācija, kas saistīta ar klienta sociālo problēmu risināšanu);

6.2.2. šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minēto plānu, sociālo pakalpojumu sniegšanas procesa atspoguļojumu un rezultātu novērtējumu;

6.2.3. informāciju par klienta funkcionālajiem traucējumiem un to smaguma pakāpi;

6.2.4. informāciju par ārstniecības personas noteikto ārstēšanās ieteikumu izpildi, ja sociālo pakalpojumu sniegšanā ir iesaistīta ārstniecības persona un tā ir sniegusi atbalstu noteikto ārstēšanās ieteikumu izpildē;

6.2.5. līgumu ar klientu, viņa likumisko pārstāvi vai audžuģimeni, ja bērns ir ievietots audžuģimenē, par sociālā pakalpojuma sniegšanu, kurā nosaka sniedzamā sociālā pakalpojuma saturu, apjomu un samaksas kārtību, kā arī pušu tiesības un pienākumus;

6.2.6. citu informāciju, kas ir būtiska sociālo pakalpojumu sniegšanai, apturēšanai vai izbeigšanai;

6.3. nosaka darbinieku skaitu;

6.4. izstrādā:

6.4.1. kārtību, kādā rīkoties ārkārtas situācijās, ja sociālais pakalpojums ir ar izmitināšanu, un iepazīstina ar to klientus un darbiniekus;

6.4.2. kārtību, kādā klients uz laiku tiek izolēts, ja viņš apdraud savu vai citu cilvēku dzīvību vai veselību, un tiek nodrošināta klienta uzraudzība, ja sociālais pakalpojums ir ar izmitināšanu, kā arī iepazīstina ar šo kārtību klientus un darbiniekus.

7. Šo noteikumu 6.1. apakšpunktā minētos reģistrus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas glabā 75 gadus, pārējās

institūcijas – 10 gadus pēc pēdējā ieraksta veikšanas.

8. Šo noteikumu 6.2. apakšpunktā minēto klienta lietu glabā 10 gadus pēc tam, kad attiecīgajam klientam tiek izbeigta sociālā pakalpojuma sniegšana.

9. Sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina darbiniekiem regulāru profesionālās kompetences pilnveidi:

9.1. apmācības:

9.1.1. institūcijas vadītājam, struktūrvienības vadītājam, kurš ir tieši iesaistīts sociālā pakalpojuma sniegšanā un organizēšanā, un sociālajam darbiniekam – ne mazāk par 24 akadēmiskajām stundām gadā;

9.1.2. sociālajam aprūpētājam, sociālajam rehabilitētājam un sociālās palīdzības organizatoram – ne mazāk par 16 akadēmiskajām stundām gadā;

9.1.3. aprūpētājam – ne mazāk par astoņām akadēmiskajām stundām gadā;

9.1.4. pārējiem darbiniekiem – atbilstoši nepieciešamībai;

9.2. supervīziju (individuālo, grupas, komandas, organizācijas):

9.2.1. sociālā darba speciālistam, institūcijas vadītājam un struktūrvienības vadītājam, kurš ir tieši iesaistīts sociālā pakalpojuma sniegšanā un organizēšanā, – ne mazāk par 21 stundu gadā;

9.2.2. pārējiem darbiniekiem – atbilstoši nepieciešamībai.

10. Sociālo pakalpojumu sniedzēja telpas un vide ir piemērotas sociālā pakalpojuma sniegšanai:

10.1. būves vai telpu grupas lietošanas veids atbilst normatīvajos aktos par būvju klasifikāciju noteiktajām prasībām;

10.2. telpas ir piemērotas un aprīkotas atbilstoši to lietošanas mērķim, ievērojot klientu vecumu un funkcionālo stāvokli;

10.3. telpu plānojums, daudzums un veidi atbilst klientu vajadzībām un risināmo problēmu specifikai;

10.4. klientiem ar kustību traucējumiem ir piemērotas telpas ēkas pirmajā stāvā, un šajās telpās ir pieejams pilns sociālo pakalpojumu apjoms, ja sociālo pakalpojumu sniedzējs sociālos pakalpojumus sniedz telpās, kuras ir izvietotas vairākos stāvos, un ēkā nav lifta vai pacēlāja;

10.5. *(svītrots ar MK 11.09.2018. noteikumiem Nr. 571);*

10.6. telpu un teritorijas iekārtošanā izmanto universālā dizaina elementus, kas mazina klienta funkcionālo traucējumu ietekmi uz personas sociālās funkcionēšanas spējām;

10.7. speciālistu individuālās konsultācijas un grupu nodarbības ar klientiem notiek telpā, kurā iespējams ievērot konfidencialitāti;

10.8. klientiem un apmeklētājiem ir nodrošināta uzgaidāmā telpa ar sēdvietām un iespēju izmantot sanitāro telpu ar tualeti un roku mazgātņi;

10.9. darbiniekiem ir nodrošināta pārgērbšanās vieta, atpūtas un higiēnas telpas, ja klientiem tiek nodrošināts sociālais pakalpojums ar izmitināšanu;

10.10. ja sociālais pakalpojums tiek nodrošināts ar izmitināšanu:

10.10.1. klientiem ir nodrošināta iespēja izmantot dušu vai vannu;

10.10.2. klientiem ir nodrošināta iespēja izmantot telpu vai vietu personīgās veļas mazgāšanai un žāvēšanai, kā arī apavu kopšanai;

10.10.3. guļamtelpas vai guļamvietas ir izvietotas atsevišķi vīriešiem, sievietēm un ģimenēm. Kopīgas guļamtelpas, nešķirojot pēc dzimumiem, var nodrošināt bērniem līdz septiņu gadu vecumam.

(Grozīts ar MK 11.09.2018. noteikumiem Nr. 571)

11. Ja sociālo pakalpojumu sniedzējs sniedz sociālo pakalpojumu, kuram šajos noteikumos vai citos normatīvajos aktos nav noteiktas īpašas prasības, sociālo pakalpojumu sniedzējs nodrošina vispārīgo prasību izpildi atbilstoši sniedzamā sociālā pakalpojuma specifikai.

III. Prasības sociālā darba pakalpojuma sniedzējiem (pašvaldību sociālajiem dienestiem)

12. Pašvaldības sociālais dienests (turpmāk – sociālais dienests) veic sociālo darbu, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, piesaista sociālo resursu sistēmas, lai risinātu sociālās problēmas, kas aktuālas konkrētiem indivīdiem, ģimenēm un sociālām grupām ar kopīgām interesēm vai dzīvojošām vienā teritoriālajā vienībā.

13. Sociālais dienests nodrošina Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto sociālā darba speciālistu skaitu atbilstoši specializācijai, ņemot vērā administratīvajā teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzību specifiku. Ja pašvaldības teritorijā iedzīvotāju skaits pārsniedz 3000, sociālajā dienestā ar klientiem strādā ne mazāk kā trīs sociālā darba speciālisti – sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem, sociālais darbinieks darbam ar pilngadīgām personām un sociālās palīdzības organizators.

14. Sociālais dienests:

14.1. nodrošina klienta lietas satura izstrādi un apraksta sociālā gadījuma vadības procesu;

14.2. nodrošina klienta apkalpošanu vai vienošanos par atkārtotas tikšanās laiku un vietu;

14.3. vada sociālā gadījuma procesu un dokumentē to, izvērtē situāciju un, ja nepieciešams, veic pārbaudi klienta dzīvesvietā;

14.4. nodrošina, ka sociālās situācijas izpēte tiek uzsākta 10 darbdienu laikā kopš pirmreizējās informācijas saņemšanas, bet krīzes situācijās – nekavējoties;

14.5. atbilstoši šo noteikumu 3. pielikumā minētajiem kritērijiem veic riska novērtēšanu ģimenēs ar bērniem, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, aizpilda šo noteikumu 4. pielikumā minēto riska novērtējuma anketu par bērnu, bērna vecākiem un, ja nepieciešams, citām pilngadīgām personām, kas piedalās bērna ikdienas aprūpē;

14.6. veic šo noteikumu 14.5. apakšpunktā minēto riska novērtēšanu ģimenēs ar bērniem pēc sadarbības institūciju vai citu avotu sniegtās informācijas par iespējamu bērnu tiesību aizskārumu vai apdraudējumu;

14.7. veic sociālā gadījuma vadības procesa pirmreizēju novērtēšanu sešus mēnešus pēc sociālā gadījuma vadības procesa uzsākšanas un turpmāk atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 12 mēnešos un noslēdzot sociālo gadījumu;

14.8. ne retāk kā reizi sešos mēnešos atkārtoti novērtē šo noteikumu 14.5. un 14.6. apakšpunktā minētos riskus;

14.9. organizē resursu tīkla apzināšanu un nepieciešamo resursu piesaisti sociālā gadījuma risināšanai;

14.10. veido sadarbības komandas, pieņem sadarbības komandu izstrādātos sadarbības, pienākumu un savstarpējas saziņas noteikumus;

14.11. ja nepieciešams, organizē klienta nokļūšanu līdz sociālo vai citu pakalpojumu saņemšanas vietai un atpakaļ, ja klients nevar nokļūt ar sabiedrisko vai personisko transportu.

15. Ja sociālais dienests veido attālinātos klientu pieņemšanas punktus, tajos tiek nodrošināta sociālā darbinieka pieņemšana vismaz reizi nedēļā.

IV. Prasības pakalpojuma sniedzējiem, kas nodrošina sociālo aprūpi mājās

16. Pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina sociālo aprūpi mājās (turpmāk – aprūpe mājās), klientiem, kuri objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt, sniedz šādus pakalpojumus pamatvajadzību apmierināšanai:

16.1. palīdzību personīgās higiēnas nodrošināšanā (piemēram, mazgāšanās, inkontinences līdzekļu nomaiņa, ķemmēšanās, skūšanās, protēžu kopšana), izņemot podologa pakalpojumus;

16.2. palīdzību apģērbties un noģērbties, gultas veļas nomaiņu;

16.3. palīdzību iekļūt gultā un izkļūt no tās, pozicionēšanu un pārvietošanos;

16.4. ēdiena gatavošanu un palīdzību paēst;

16.5. pārtikas produktu, medikamentu un citu sīkpreču piegādi;

16.6. palīdzību mājvietas uzkopšanā (piemēram, trauku mazgāšana, telpu mitrā uzkopšana, sadzīves atkritumu iznešana);

16.7. ārstniecības personas izsaukšanu, atbalstu medikamentu lietošanā, palīdzību sadarbībā ar dažādām institūcijām (piemēram, samaksāt rēķinus);

16.8. kurināmā piegādi telpās, krāsns kurināšanu;

16.9. citus pakalpojumus atbilstoši šo noteikumu 6.2.5. apakšpunktā minētajam līgumam, kas noslēgts starp klientu un pakalpojuma sniedzēju, kas nodrošina aprūpi mājās, vai atbilstoši sociālā dienesta noteiktajam veicamo darbu apjomam.

17. Pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina aprūpi mājās, ja nepieciešams, sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista aprūpētāju, sociālo aprūpētāju un darbinieku, kurš koordinē aprūpes personāla darbību.

18. Pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina aprūpi mājās:

18.1. reģistrē personas iesniegumu vai sociālā dienesta pasūtījumu par pakalpojuma – aprūpe mājās – nepieciešamību;

18.2. īsteno pakalpojumu noteiktajā apjomā atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam vai pakalpojuma sniedzēja vai sociālā dienesta izstrādātajam plānam un situācijas novērtējumam;

18.3. piemeklē ar klientu psiholoģiski saderīgu darbinieku vai, ja iespējams, piedāvā citu aprūpes darbinieku, ja tiek konstatēta klienta un darbinieka savstarpējā nesaderība;

18.4. nekavējoties informē ārstniecības personu, ja ir aizdomas par būtisku klienta veselības pasliktināšanos vai apdraudējumu;

18.5. apmāca vienā māsasaimniecībā dzīvojošos klienta ģimenes locekļus klienta aprūpē;

18.6. pamatojoties uz sociālā dienesta lēmumu par nepieciešamību nodrošināt aprūpi mājās:

18.6.1. iesniedz sociālajam dienestam pārskatu par pakalpojuma ietvaros plānoto darbu izpildi un citas ar pakalpojuma sniegšanu saistītas ziņas ne retāk kā reizi gadā vai beidzot sniegt pakalpojumu;

18.6.2. nekavējoties informē sociālo dienestu, ja konstatē, ka aprūpe mājās nav pietiekama vai klienta stāvoklis ir uzlabojies tiktāl, ka pakalpojums nav nepieciešams vai tā apjoms ir samazināms.

19. Ja klienta dzīvesvietā nav pieejams pilnvērtīgs nodrošinājums atsevišķu aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanai un personīgās higiēnas nodrošināšanai, klientu var nogādāt pie attiecīgā pakalpojumu sniedzēja (piemēram, uz pirti) vai ar nepieciešamo aprīkojumu ierasties pie klienta.

20. Ja klienta personīgās higiēnas nodrošināšanai ir nepieciešams speciāls tehniskais nodrošinājums vai aprūpes mājās pakalpojuma veikšanai piesaistāms īpaši apmācīts personāls, pakalpojuma sniedzējs nodrošina attiecīgos tehniskos līdzekļus vai cilvēkresursus.

21. Aprūpes mājās pakalpojumu var organizēt izbraukuma veidā, pakalpojuma sniegšanā vienlaikus iesaistot vairākus speciālistus (piemēram, aprūpētājs, sociālais aprūpētājs, psihologs, ārstniecības persona).

22. Aprūpes mājās pakalpojuma sniedzējs sadarbojas ar citiem pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji, asistenti), lai efektīvi izmantotu publiskos līdzekļus un sekmētu klienta saskarsmi ar citām fiziskām un juridiskām personām.

23. Uz aprūpes mājās pakalpojuma sniedzēju neattiecas šo noteikumu 10. punktā minētās prasības. Ja klients ierodas pie aprūpes mājās pakalpojuma sniedzēja, viņam tiek nodrošināta iekļūšana ēkā un konsultācijas saņemšana.

24. Ja klienta funkcionālais stāvoklis ir mainīgs vai pastāv iespēja nonākt bezpalīdzīgā stāvoklī, pakalpojuma sniedzējs aprūpes mājās pakalpojumu var nodrošināt pēc īpaša izsaukuma, kurā izmantota "drošības poga". Šādā gadījumā pakalpojuma sniedzējs pasākumus organizē atbilstoši vajadzībai un noslēgtajam līgumam par pakalpojuma "drošības poga" sniegšanu un šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minēto plānu var neizstrādāt.

25. Šo noteikumu 24. punktā minētā pakalpojuma "drošības poga" ietvaros klientam nodrošina:

25.1. "drošības pogas" saziņas iekārtu nodošanu klienta lietošanā uz pakalpojuma sniegšanas laiku;

25.2. "drošības pogas" centrāles tehnisko nodrošinājumu un darbinieka gatavību pieņemt "drošības pogas" signālu no klienta 24 stundas diennaktī;

25.3. "drošības pogas" saziņas iekārtas uzraudzību un programmēšanu, pārprogrammēšanu un tehnisko apkalpošanu, tai skaitā bezmaksas bateriju un stiprinājumu nomaiņu, iekārtas nomaiņu vai remontu tās bojājuma gadījumā, informēšanu un palīdzību strāvas zuduma gadījumā;

25.4. klienta apmācību un konsultēšanu par "drošības pogas" sarunu iekārtas un signālpogas izmantošanu;

25.5. informatīvas un konsultatīvas palīdzības sniegšanu, ja klients sazinās ar centrāles darbinieku, un palīdzību atbilstošu pasākumu veikšanā (piemēram, sazināties ar neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, valsts vai pašvaldības policiju);

25.6. centrāles darbinieka veiktu klienta kontroluzraudzību vienu reizi divās nedēļās, ja klients minētajā laikposmā nav sazinājies ar centrāli;

25.7. drošības pasākumu ievērošanu, kas saistīti ar aprūpes mājās pakalpojuma sniedzējam nodotās informācijas vai priekšmetu lietošanu iekļūšanai klienta dzīvesvietā (piemēram, durvju kodī, rezerves atslēgas) un brīvas pieejas ierobežošanu nepiederošām personām;

25.8. ja nepieciešams, izbraukšanu pie klienta un palīdzības sniegšanu klientam dzīvesvietā.

V. Prasības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējiem

26. Bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējs (turpmāk šajā nodaļā – bērnu aprūpes institūcija) bāreņiem, bez vecāku gādības palikušiem bērniem un bērniem ar invaliditāti (turpmāk šajā nodaļā – aprūpē esošie bērni) nodrošina mājokli, diennakts aprūpi, sociālo rehabilitāciju, kā arī veicina bērna un ģimenes atkalapvienošanos vai jaunas ģimenes iegūšanu vai, ja tas nav iespējams, sagatavo bērnu patstāvīgas dzīves uzsākšanai.

27. Bērnu aprūpes institūcija ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu veido atsevišķās dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietās, tai skaitā dzīvojamās mājās vai dzīvokļos.

28. Bērnu aprūpes institūcija sociālo pakalpojumu sniegšanā nodrošina sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja vai sociālā rehabilitētāja, vai sociālā audzinātāja, aprūpētāja vai aukles iesaisti.

29. Bērnu aprūpes institūcija sociālā pakalpojuma sniegšanā var iesaistīt ārstniecības personas.

30. Lai nodrošinātu apstākļus aprūpē esoša bērna vispusīgai attīstībai, bērnu aprūpes institūcija:

30.1. plāno darbinieku resursus atbilstoši bērnu vecumam, kā arī attīstības un funkcionēšanas līmenim;

30.2. veido vai nodrošina ģimeniskai videi pietuvinātu bērnu aprūpes institūcijas pakalpojumu;

30.3. pielāgo un padara pieejamas nodarbību telpas aprūpē esošo bērnu, tai skaitā bērnu ar funkcionāliem traucējumiem, vajadzību apmierināšanai;

30.4. rada iespējas aprūpē esošiem bērniem saturīgi pavadīt brīvo laiku, apmeklēt kultūras un sporta nodarbības un pasākumus, iesaistīties sabiedriskajās aktivitātēs bērnu aprūpes institūcijā un ārpus tās;

30.5. nodrošina saskarsmes iespējas ar vienaudžiem, vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem), māsām (pusmāsām), vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām aprūpē esošais bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā mājsaimniecībā, un atbalsta personām bērnu aprūpes institūcijā un ārpus tās;

30.6. iespēju robežās veicina vecāku un to personu iesaisti un klātbūtni aprūpē esošu bērnu aktivitātēs, kuras ilgu laiku dzīvojušas nedalītā mājsaimniecībā ar šo bērnu, vai uztur emocionālu saikni ar minētajām personām.

31. Lai sekmētu izglītības ieguvu, bērnu aprūpes institūcija aprūpē esošam bērnam nodrošina:

31.1. iespēju apmeklēt individuālajām vajadzībām un spējām atbilstošu izglītības iestādi;

31.2. nepieciešamos mācību līdzekļus un piederumus;

31.3. piemērotu vietu vai telpu mājas darbu veikšanai un palīdzību to sagatavošanā;

31.4. telpu mājniecības nodarbībām aprūpē esošiem bērniem, kuriem tiek nodrošināta mājniecība.

32. Bērnu aprūpes institūcija nodrošina aprūpē esošam bērnam iespēju apgūt un šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajā plānā iekļauj šādu iemaņu un zināšanu apgūšanu:

32.1. sadzīves un pašaprūpes iemaņu apgūšanu un nostiprināšanu:

32.1.1. personiskās naudas izlietojuma plānošana un iepirkšanās;

32.1.2. ēdiena gatavošana un galda kultūra;

32.1.3. dzīvojamo telpu un teritorijas uzkopšana;

32.1.4. sava apģērba mazgāšana, gludināšana un apavu kopšana;

32.1.5. pašaprūpe un personīgā higiēna;

32.2. iemaņu apgūšanu un izglītošanu par šādām tēmām:

32.2.1. izpratne par darba lomu cilvēka dzīvē, darba attiecībām un darba samaksu;

32.2.2. orientēšanās apkārtējā vidē, ja šo nepieciešamību nosaka aprūpē esoša bērna funkcionālais stāvoklis;

32.2.3. saskarsme un komunikācija;

32.2.4. ugunsdrošība, elektrodrošība un personas drošība;

32.2.5. veselība un higiēna;

32.2.6. tiesības, pienākumi un atbildība;

32.2.7. brīvā laika pavadīšana;

32.3. profesijas izvēli un apguvi, ja aprūpē esošais bērns ir sasniedzis 15 gadu vecumu;

32.4. citu sadzīvē nepieciešamu iemaņu un prasmju apgūšanu.

33. Bērnu aprūpes institūcija aprūpē esošam bērnam nodrošina reģistrāciju pie ģimenes ārsta un atbalstu ārstniecības personas nozīmētā ārstēšanās plāna izpildē.

34. Bērnu aprūpes institūcija aprūpē esošam bērnam nodrošina:

34.1. dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai;

34.2. mīksto inventāru (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus), personīgās higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

34.3. kvalitatīvu, bērna vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā;

34.4. atsevišķu dzīvojamo istabu nepilngadīgai mātei ar bērnu, ja bērnu aprūpes institūcijā esošai nepilngadīgai mātei piedzimst bērns;

34.5. nepieciešamos tehniskos palīgīdzekļus atbilstoši normatīvajiem aktiem par nodrošināšanu ar tehniskajiem palīgīdzekļiem un, ja nepieciešams, sedz bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna līdzmaksājumu. Tehniskos palīgīdzekļus, ko var izmantot vairāki bērni vai ar kuriem tiek aprīkotas koplietošanas, sadzīves vai nodarbību telpas, bērnu aprūpes institūcija iegādājas par bērnu aprūpes institūcijas budžeta līdzekļiem.

35. Bērnu aprūpes institūcija atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā veicama aprūpē esoša bērna izolācija vispārējā bāreņa un bez vecāku gādības palikušo bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, ja nepieciešams, nodrošina aprūpē esoša bērna izolēšanu un uzraudzību.

36. Bērnu aprūpes institūcija šo noteikumu 6.2. apakšpunktā minētajā klienta lietā papildus iekļauj:

36.1. aprūpē esoša bērna dzimšanas apliecības atvasinājumu;

36.2. dokumentus, kas apliecina, ka bāreņa vecāki ir miruši vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atzīti par mirušiem, bet bez vecāku gādības palikuša bērna vecāki ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības;

36.3. ziņas par aprūpē esoša bērna vecākiem, brāļiem (pusbrāļiem) un māsām (pusmāsām);

36.4. ziņas par aprūpē esoša bērna veselības stāvokli;

36.5. invaliditāti apliecinošu dokumentu atvasinājumus vai izdrukas no attiecīgās datubāzes, ja aprūpē esošam bērnam noteikta invaliditāte;

36.6. citu informāciju, kas ir būtiska sociālā pakalpojuma nodrošināšanā.

37. Bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna personu apliecinošos dokumentus un dzimšanas apliecību sociālā pakalpojuma sniegšanas laikā glabā bērnu aprūpes institūcijas seifā vai slēdzamā skapī. Nepieprasītos bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna personu apliecinošos dokumentus un dzimšanas apliecību bērnu aprūpes institūcija uzglabā līdz bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna pilngadībai, pēc tam tos nodod izdevējiestādei.

38. Bāreņa un bez vecāku gādības palikuša bērna nāves gadījumā bērnu aprūpes institūcija organizē apbedīšanu, ja to neuzņemas cita persona.

39. Nodrošinot aprūpē esošam bērnam ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu, aprūpē esošo bērnu skaits vienā grupā nav lielāks par astoņiem bērniem, izņemot šo noteikumu 43. punktā minētos gadījumus vai ja visi grupā esošie bērni ir brāļi (pusbrāļi) un māsas (pusmāsas).

40. Veidojot šo noteikumu 39. punktā minētās grupas:

40.1. aprūpē esošo bērnu interesēs pieļaujama brāļu (pusbrāļu) un māsu (pusmāsu) šķiršana, ja ir šķēršļi, kas traucē brāļus (pusbrāļus) un māsas (pusmāsas) ievietot vienā grupā kopā. Šķirot bērnus, bērnu aprūpes institūcija nodrošina, lai aprūpē esošie bērni varētu uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar brāļiem (pusbrāļiem) un māsām (pusmāsām);

40.2. ņem vērā bērna vecumposma un attīstības īpatnības, kā arī aprūpē esoša bērna funkcionālo un fizioloģisko stāvokli.

41. Gultas veļu maina atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās.

42. Veidojot vairākas aprūpē esošo bērnu grupas vienā ēkā, bērnu aprūpes institūcija nodrošina, ka šajā ēkā neatrodas vairāk par 24 aprūpē esošiem bērniem un tām nav kopīgu sanitāro telpu, virtuves telpu un sadzīves telpu. Kopīgas var būt nodarbību telpas, darbinieku kabineti un brīvā laika nodarbību telpas.

43. Aprūpē esošiem bērniem, kas sasnieguši 15 gadu vecumu, var veidot atsevišķas dzīvokļa tipa sociālā pakalpojuma sniegšanas vietas (turpmāk – jauniešu māja), tai skaitā dzīvojamās mājas vai dzīvokļus.

44. Jauniešu mājā dzīvo ne vairāk kā 12 aprūpē esoši bērni.

45. Papildus šo noteikumu 32. punktā minēto prasību izpildei jauniešu mājā aprūpē esošo bērnu sagatavo patstāvīgai dzīvei ārpus bērnu aprūpes institūcijas, sniedzot atbalstu:

45.1. darba meklējumos un pastāvīgu ienākumu gūšanā atbilstoši situācijai darba tirgū, tai skaitā sniedzot konsultācijas un veicinot kontaktus ar darba devējiem;

45.2. pastāvīgas dzīvesvietas atrašanā.

46. Aprūpē esošiem bērniem jauniešu mājā nodrošina:

46.1. uzraudzību (vismaz viens darbinieks diennaktī) un atbalstu;

46.2. dzīvojamo istabu, kurā izvieta ne vairāk kā trīs viena dzimuma aprūpē esošos bērnus;

46.3. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

46.4. virtuvi, kurā ir:

46.4.1. elektriskās plīts virsma vai gāzes plīts, aprīkota ar liesmu drošības slēdzi, kas pārtrauc gāzes padevi, ja ierīces gāzes deglis apdzies;

46.4.2. galds vai darba virsma ēdiena gatavošanai;

46.4.3. ledusskapis;

46.4.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai.

47. Aprūpē esošiem bērniem jauniešu mājā nodrošina iespēju pirkt produktus, apģērbu un apavus, gatavot ēdienu, mazgāt un gludināt apģērbu, kopt apavus un dzīvojamās telpas.

48. Aprūpē esošiem bērniem jauniešu mājā produktu iegādei var izsniegt līdzekļus no bērnu aprūpes institūcijas budžeta.

49. Veidojot vairākas jauniešu mājas vienā ēkā, bērnu aprūpes institūcija nodrošina, ka šajā ēkā atrodas ne vairāk par 24 aprūpē esošiem bērniem un jauniešu mājām nav kopīgu sanitāro telpu, virtuves telpu un sadzīves telpu. Kopīgas var būt nodarbību telpas, telpas nodarbinātību veicinošiem pasākumiem, brīvā laika aktivitāšu telpas un darbinieku kabineti.

VI. Prasības pilngadīgu personu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējiem

50. Pilngadīgu personu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojuma sniedzējs (turpmāk šajā nodaļā – pilngadīgo aprūpes institūcija) nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt (pensijas vecuma personām un personām ar ļoti smagu vai smagu invaliditāti), mājokli, atbalstu viņas problēmu risināšanā, sociālo rehabilitāciju, ja klientam nav attiecīgo spēju, kā arī diennakts aprūpi.

51. Šajā nodaļā pilngadīgo aprūpes institūcijām noteiktās prasības attiecas arī uz tām sociālās aprūpes institūcijām, kuras pensijas vecuma personām un personām ar ļoti smagu vai smagu invaliditāti nodrošina īslaicīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ar izmitināšanu.

52. Pilngadīgo aprūpes institūcija sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaista sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju, sociālo rehabilitētāju un aprūpētāju.

53. Pilngadīgo aprūpes institūcija sociālo pakalpojumu sniegšanā var iesaistīt ārstniecības personas.

54. Pilngadīgo aprūpes institūcija klientam atbilstoši viņa funkcionālajam stāvoklim un šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam nodrošina:

54.1. diennakts uzraudzību un individuālu atbalstu atbilstoši nepieciešamībai;

54.2. palīdzību pašaprūpē vai ķermeņa aprūpē atbilstoši nepieciešamībai;

54.3. kognitīvo spēju uzturēšanu vai attīstīšanu;

54.4. prasmju un kustību attīstību veicinošas nodarbības;

54.5. brīvā laika aktivitātes un relaksējošās nodarbības;

54.6. pastaigas svaigā gaisā;

54.7. klientu informēšanas un izglītošanas pasākumus atbilstoši nepieciešamībai;

54.8. sociālā darba speciālistu konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai;

54.9. darba prasmju saglabāšanu, atjaunošanu vai apgūšanu personām darbspējas vecumā.

55. Pilngadīgo aprūpes institūcija, kurā nav izveidota pusceļa māja, veicot pasākumus klienta pārejai uz sabiedrībā balstīto sociālo pakalpojumu saņemšanu, sociālo pakalpojumu sniegšanas procesā nodrošina šo noteikumu 67., 68. un 70. punktā minēto prasību izpildi.

56. Pilngadīgo aprūpes institūcija klientam nodrošina:

56.1. dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai;

56.2. mīksto inventāru (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus), higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

56.3. kvalitatīvu klienta vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā;

56.4. klientam nepieciešamos tehniskos palīglīdzekļus atbilstoši normatīvajiem aktiem par nodrošināšanu ar tehniskajiem palīglīdzekļiem un sedz klienta līdzmaksājumu, ja nepieciešams. Tehniskos palīglīdzekļus, ko var izmantot vairāki klienti vai ar kuriem tiek aprīkotas koplietošanas, sadzīves vai nodarbību telpas, pilngadīgo aprūpes institūcija iegādājas par pilngadīgo aprūpes institūcijas budžeta līdzekļiem.

57. Pilngadīgo aprūpes institūcija nodrošina klientiem apstākļus saturīgai laika pavadīšanai:

57.1. atpūtai un nodarbībām piemērotas telpas un atbilstošu inventāru;

57.2. atpūtai un brīvā laika pavadīšanai piemērotu teritoriju;

57.3. iespēju apmeklēt kultūras un sporta nodarbības un pasākumus, kā arī iesaistīties sabiedriskajās aktivitātēs ārpus pilngadīgo aprūpes institūcijas;

57.4. iespēju tikties ar draugiem, ģimenes locekļiem un radniekiem.

58. Pilngadīgo aprūpes institūcija nodrošina istabas aprīkojuma un iekārtojuma atbilstību klienta vecumam un funkcionālajam stāvoklim.

59. Pilngadīgo aprūpes institūcija nodrošina klienta reģistrāciju pie ģimenes ārsta, kā arī atbalstu ārstniecības personas nozīmētā ārstēšanās plāna izpildē.

60. Pilngadīgo aprūpes institūcija klientam sniedz atbalstu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras administrēto maksājumu pārskaitīšanai pilngadīgo aprūpes institūcijas kontā un nodrošina naudas līdzekļu izmaksu personīgām vajadzībām.

61. Ja pilngadīgo aprūpes institūcija sniedz sociālos pakalpojumus neredzīgām personām, klientam atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam tiek nodrošināti šo noteikumu 126. punktā minētie pasākumi.

62. Pilngadīgo aprūpes institūcija šo noteikumu 6.2. apakšpunktā minētajā klienta lietā papildus iekļauj:

62.1. invaliditāti apliecinošu dokumentu atvasinājumus vai izdrukas no attiecīgās datubāzes, ja klientam noteikta invaliditāte;

62.2. dokumentu atvasinājumus vai izdrukas no attiecīgās datubāzes, kas apliecina, ka klientam ir piešķirta pensija, piemaksas pie pensijas, apdrošināšanas atlīdzība, kaitējuma atlīdzība vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts;

62.3. klienta personīgo mantu pieņemšanas aktu;

62.4. ģimenes ārsta izziņu par klienta veselības stāvokli;

62.5. psihiatra atzinumu, ja klients saņem valsts finansētu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu;

62.6. citu informāciju, kas ir būtiska sociālā pakalpojuma nodrošināšanā.

63. Pilngadīgo aprūpes institūcija nekavējoties informē Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru par visiem apstākļiem, kas var ietekmēt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras maksājumus, tai skaitā par pilngadīgo aprūpes institūcijas rekvizītiem un bankas kontiem, uz kuriem jāpārskaita Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras maksājumi, kā arī informē par konkrētā klienta sociālā pakalpojuma finansējuma avotu.

64. Ja klients ir miris vai ir izbeigta vai apturēta sociālā pakalpojuma sniegšana klientam pilngadīgo aprūpes institūcijā, pilngadīgo aprūpes institūcija septiņu dienu laikā atmaksā neizmantoto maksājumu daļu:

64.1. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai – klientam pienākošos, bet līdz sociālā pakalpojuma saņemšanas pēdējai dienai

neizmantoto Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras maksājuma daļu;

64.2. pašvaldībai – klienta sociālā pakalpojuma samaksai paredzēto, bet līdz sociālā pakalpojuma saņemšanas pēdējai dienai neizmantoto pašvaldības maksājuma daļu;

64.3. klienta apgādniekam – klienta sociālā pakalpojuma samaksai paredzēto, bet līdz sociālā pakalpojuma saņemšanas pēdējai dienai neizmantoto apgādnieka maksājuma daļu.

65. Klienta nāves gadījumā pilngadīgo aprūpes institūcija organizē apbedīšanu, ja to neuzņemas cita persona.

VII. Prasības pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējiem

66. Pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs nodrošina klientiem ar funkcionāliem traucējumiem mājokli, sociālo rehabilitāciju un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo pašaprūpes iemaņu un dzīves prasmju apgūšanu vai nostiprināšanu.

67. Pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku, kā arī sociālo rehabilitētāju vai sociālo aprūpētāju.

68. Pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs patstāvīgai dzīvei nepieciešamo pašaprūpes iemaņu un dzīves prasmju apgūšanas vai nostiprināšanas ietvaros nodrošina:

68.1. sadzīves un pašaprūpes iemaņu apgūšanu un nostiprināšanu:

68.1.1. personiskās naudas izlietojuma plānošana un iepirkšanās;

68.1.2. ēdiena gatavošana un galda kultūra;

68.1.3. dzīvojamo telpu un teritorijas uzkopšana;

68.1.4. apģērba mazgāšana, gludināšana un apavu kopšana;

68.1.5. pašaprūpe un personīgā higiēna;

68.2. prasmju apgūšanu un klienta izglītošanu par šādām tēmām:

68.2.1. izpratne par darba lomu cilvēka dzīvē, darba attiecībām un darba samaksu;

68.2.2. orientēšanās apkārtējā vidē, ja šo nepieciešamību nosaka klienta funkcionālais stāvoklis;

68.2.3. saskarsme un komunikācijas prasmes;

68.2.4. ugunsdrošība, elektrodrošība un personas drošība;

68.2.5. veselība un veselīgs dzīvesveids;

68.2.6. tiesības, pienākumi un atbildība;

68.2.7. cilvēka seksualitāte;

68.2.8. brīvā laika pavadīšana;

68.2.9. pietiekamu fizisko aktivitāšu un aktīva dzīvesveida nozīme;

68.2.10. citas prasmes atbilstoši identificētajām vajadzībām;

68.3. darba prasmju apguvi atbilstoši spējām un funkcionālajiem traucējumiem;

68.4. regulāru sociālā dienesta informēšanu par šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajā plānā izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu. Informāciju par šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajā plānā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs sniedz pirmā mēneša laikā pēc pusceļa mājas pakalpojuma sniegšanas uzsākšanas.

69. Pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

69.1. dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai;

69.2. mīksto inventāru (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus), higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

69.3. gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās;

69.4. kvalitatīvu klienta vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā;

69.5. dzīvojamo istabu, kurā izvietoti ne vairāk kā trīs klienti (paredzot ne mazāk kā 6 m² vienai personai);

69.6. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

69.7. virtuvi, kurā ir:

69.7.1. elektriskās plīts virsma vai gāzes plīts, aprīkota ar liesmu drošības slēdzi, kas pārtrauc gāzes padevi, ja ierīces gāzes deglis apdzies;

69.7.2. galds vai darba virsma ēdiena gatavošanai;

69.7.3. ledusskapis;

69.7.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai;

69.8. ne mazāk kā vienu dušu, tualeti ar roku mazgātņi astoņām personām;

69.9. klientam nepieciešamos tehniskos palīgīdzekļus atbilstoši normatīvajiem aktiem par nodrošināšanu ar tehniskajiem palīgīdzekļiem un, ja nepieciešams, sedz klienta līdzmaksājumu. Tehniskos palīgīdzekļus, ko var izmantot vairāki klienti vai ar kuriem tiek aprīkotas koplietošanas, sadzīves vai nodarbību telpas, pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs iegādājas par pusceļa mājas pakalpojuma sniedzēja budžeta līdzekļiem.

70. Beidzot sociālās rehabilitācijas kursu pusceļa mājā, pusceļa mājas pakalpojuma sniedzējs sagatavo kopsavilkumu par sociālajā rehabilitācijā sasniegtajiem rezultātiem un, ja klients ar garīga rakstura traucējumiem ir piemērots dzīvei grupu mājā (dzīvoklī), iesniedz to grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzējam vai sociālajam dienestam. Kopsavilkumam pievieno dokumentus atbilstoši normatīvajiem aktiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību, kuri nepieciešami grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu saņemšanai.

VIII. Prasības pansijas pakalpojuma sniedzējiem

71. Pansijas pakalpojuma sniedzējs pensijas vecuma personām vai pilngadīgām personām ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nodrošina mājokli, uzraudzību, atbalstu pašaprūpē un, ja nepieciešams, atbalstu sociālo problēmu risināšanā.

72. Pansijas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju vai sociālo rehabilitētāju, kā arī aprūpētāju.

73. Pansijas pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

73.1. diennakts uzraudzību, kuru veic vismaz viens darbinieks vai elektroniskās informēšanas sistēma, ar kuras lietošanu iepazīstināti visi klienti un kura ir ērti lietojama ārkārtas situācijā;

73.2. dzimumam, augumam, gadalaikam un individuālajām vajadzībām piemērotu apģērbu un apavus individuālai lietošanai, ja klients pats nespēj sev to nodrošināt;

73.3. mīksto inventāru (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus), personīgās higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

73.4. gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās, ja klients pats nespēj sev to nodrošināt;

73.5. atbalstu pašaprūpes un personīgās higiēnas veikšanā;

73.6. konsultācijas un atbalstu sociālo problēmu risināšanā;

73.7. personāla atbalstu ārstniecības personas noteikto ārstēšanās ieteikumu izpildē;

73.8. dzīvojamo istabu, kurā dzīvo ne vairāk kā divi klienti (paredzot ne mazāk kā 6 m² vienai personai);

73.9. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

73.10. virtuvi, kurā ir:

73.10.1. elektriskās plīts virsma vai gāzes plīts, aprīkota ar liesmu drošības slēdzi, kas pārtrauc gāzes padevi, ja ierīces gāzes deglis apdzies;

73.10.2. galds vai darba virsma ēdiena sagatavošanai;

73.10.3. ledusskapis;

73.10.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai;

73.11. ēdināšanas pakalpojumu atbilstoši klienta vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām, ja klients pats nespēj sev to nodrošināt;

73.12. ne mazāk kā vienu dušu un tualeti ar roku mazgātņi sešām personām.

74. Pansijas pakalpojuma sniedzējs sniedz klientam atbalstu sociālā pakalpojuma nomaiņai, ja klienta veselības un funkcionālā stāvokļa pasliktināšanās dēļ klients vairs patstāvīgi nespēj tikt galā ar pašaprūpi un viņam nepieciešams cits klienta aprūpes līmenim atbilstošs sociālais pakalpojums.

75. Klienta nāves gadījumā pansijas pakalpojuma sniedzējs organizē apbedīšanu, ja to neuzņemas cita persona.

IX. Prasības atelpas brīža pakalpojuma sniedzējam

76. Atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs nodrošina personām ar funkcionāliem traucējumiem īslaicīgu sociālo aprūpi līdz 30 diennaktīm gadā,

aizstājot aprūpes procesā mājsaimniecības locekļus.

77. Atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

77.1. uzraudzību un individuālu atbalstu aprūpē atbilstoši nepieciešamībai;

77.2. palīdzību pašaprūpē un personīgās higiēnas nodrošināšanā atbilstoši nepieciešamībai;

77.3. sociālā darbinieka konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai;

77.4. kognitīvo spēju uzturēšanu vai attīstīšanu;

77.5. prasmju un kustību attīstību veicinošas nodarbības;

77.6. brīvā laika aktivitātes un relaksējošās nodarbības;

77.7. pastaigas svaigā gaisā;

77.8. klientu informēšanas un izglītošanas pasākumus atbilstoši nepieciešamībai;

77.9. vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu četras reizes dienā;

77.10. speciālista konsultāciju (piemēram, fizioterapeits, ergoterapeits, fizikālās un rehabilitācijas medicīnas ārsts, logopēds, psihiatrs vai psihologs) atbilstoši nepieciešamībai un iespējām;

77.11. bērnam ar funkcionāliem traucējumiem, kuram ir noteikta invaliditāte un kuram ir Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, dienas laikā vismaz sociālā darbinieka, māsas palīga vai aprūpētāja, interešu izglītības pedagoga vai sociālā audzinātāja konsultācijas un atbalstu, kā arī atbilstoši nepieciešamībai – māsas vai ārsta palīga atbalstu, nakts laikā no plkst. 20.00 līdz plkst. 8.00 – māsas palīga vai aprūpētāja aprūpi un atbalstu;

77.12. izmitināšanu klienta vajadzībām pielāgotās telpās. Ja atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs sniedz arī citus sociālos pakalpojumus, atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs nodrošina klienta izmitināšanu atsevišķā telpā;

77.13. gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās;

77.14. citus pakalpojumus atbilstoši šo noteikumu 6.2.5. apakšpunktā minētajam līgumam, kas noslēgts starp klientu un atelpas brīža pakalpojuma sniedzēju, vai atbilstoši sociālā dienesta noteiktajam veicamo darbu apjomam.

78. Atelpas brīža pakalpojums tiek nodrošināts ne mazāk kā diennakti (24 stundas).

79. Atelpas brīža pakalpojuma sniedzējs neizstrādā šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minēto plānu, un sniedzamā sociālā pakalpojuma apjoms tiek noteikts šo noteikumu 6.2.5. apakšpunktā minētajā līgumā, kas noslēgts starp klientu un pakalpojuma sniedzēju, vai atbilstoši sociālā dienesta izstrādātajam sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas plānam, ja pakalpojums tiek nodrošināts saskaņā ar sociālā dienesta lēmumu par atelpas brīža pakalpojuma piešķiršanu.

X. Prasības grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzējiem

80. Grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojuma sniedzējs (turpmāk – grupu mājas pakalpojuma sniedzējs) pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina mājokli un individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā.

81. Grupu mājas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku un sociālo rehabilitētāju vai sociālo aprūpētāju, vai aprūpētāju.

82. Grupu mājas pakalpojuma sniedzējs klientam ar vidēji smagiem funkcionālajiem traucējumiem nodrošina:

82.1. diennakts uzraudzību, kuru veic vismaz viens darbinieks vai elektroniskās informēšanas sistēma, ar kuras lietošanu iepazīstināti visi klienti un kura ir ērti lietojama ārkārtas situācijā;

82.2. sadzīves iemaņu uzturēšanu vai korekciju;

82.3. atbalstu pašaprūpē;

82.4. sociālo prasmju pilnveidi;

82.5. atbalstu darba meklēšanā un izpratnes par darba attiecībām veidošanu;

82.6. sabiedrībai pieņemamu saskarsmes iemaņu apgūšanu;

82.7. atbalstu fiziski aktīva dzīvesveida veicināšanai;

82.8. sociālā darbinieka individuālās konsultācijas.

83. Grupu mājas pakalpojuma sniedzējs klientam ar smagiem un ļoti smagiem funkcionālajiem traucējumiem un klientiem ar ierobežotu rīcībspēju nodrošina:

83.1. diennakts uzraudzību, kuru veic vismaz viens darbinieks;

83.2. palīdzību un atbalstu pašaprūpē vai, ja nepieciešams, sociālo aprūpi;

83.3. sadzīves iemaņu apgūšanu un uzturēšanu;

83.4. sociālo prasmju pilnveidi;

83.5. sabiedrībai pieņemamu saskarsmes iemaņu apgūšanu;

83.6. sociālā darbinieka individuālās konsultācijas.

84. Ja grupu mājas pakalpojuma sniedzēja klients darba dienas laikā nav nodarbināts vai nesaņem citu regulāru sociālo pakalpojumu, grupu mājas pakalpojuma sniedzējs nodrošina nodarbības atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam.

85. Grupu mājas pakalpojuma sniedzējs klientiem nodrošina šādas telpas un aprīkojumu:

85.1. dzīvojamo istabu (paredzot ne mazāk kā 6 m² vienai personai), kurā dzīvo ne vairāk kā divas personas;

85.2. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

85.3. virtuvi, kurā ir:

85.3.1. elektriskās plīts virsma vai gāzes plīts, aprīkota ar liesmu drošības slēdzi, kas pārtrauc gāzes padevi, ja ierīces gāzes deglis apdzies;

85.3.2. galds vai darba virsma ēdiena gatavošanai;

85.3.3. ledusskapis;

85.3.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai;

85.4. ne mazāk kā vienu dušu, tualeti ar roku mazgātņi sešām personām.

86. Ja grupu mājas pakalpojuma sniedzējs izveido vairākas grupu mājas vienā ēkā, sociālā pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka tām nav kopīgu sanitāro telpu, virtuves telpu un sadzīves telpu. Kopīgi var būt darbinieku kabineti un brīvā laika aktivitāšu telpas.

87. Vienā grupu mājā dzīvo ne vairāk kā 16 klienti.

XI. Prasības krīzes centra pakalpojuma sniedzējiem

88. Krīzes centra pakalpojuma sniedzējs krīzes situācijā nonākušiem klientiem nodrošina:

88.1. sociālo prasmju novērtēšanu, pilnveidošanu un attīstīšanu;

88.2. individuālās un grupu nodarbības psihosociālā atbalsta sniegšanai;

88.3. drošu naktsmītni, ja sociālais pakalpojums ir ar izmitināšanu.

89. Krīzes centra pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku un psihologu.

90. Ja krīzes centra pakalpojumu ar izmitināšanu saņem bērns, krīzes centra pakalpojuma sniedzējs nodrošina:

90.1. vispārējās izglītības procesa nepārtrauktību;

90.2. kvalitatīvu bērna vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā.

91. Ja krīzes centra pakalpojums ir ar izmitināšanu, krīzes centra pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

91.1. klienta izmitināšanu telpās, kuras atbilst dzīvojamo telpu ekspluatācijai noteiktajām prasībām;

91.2. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

91.3. virtuvi, kurā ir:

91.3.1. elektriskās plīts virsma vai gāzes plīts, aprīkota ar liesmu drošības slēdzi, kas pārtrauc gāzes padevi, ja ierīces gāzes deglis apdzies;

91.3.2. galds vai darba virsma ēdiena gatavošanai;

91.3.3. ledusskapis;

91.3.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai;

91.4. ne mazāk kā vienu dušu, tualeti ar roku mazgātņi sešām personām;

91.5. plauktus drēbju, apavu un personīgo mantu uzglabāšanai;

91.6. ja nepieciešams, gultasveļu, dvieļus un higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

91.7. gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās, ja sociālā pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta gultas veļa.

92. Piecu darbdienu laikā pēc tam, kad izbeigta krīzes centra pakalpojuma sniegšana klientam, krīzes centra pakalpojuma sniedzējs sociālajā dienestā iesniedz pārskatu par šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētā plāna mērķu sasniegšanu, tā izpildes rezultātiem, kā arī ieteikumus klienta turpmākajam atbalstam, ja klients sociālo pakalpojumu ir saņēmis saskaņā ar sociālā dienesta lēmumu par krīzes centra pakalpojuma piešķiršanu.

93. Krīzes centra pakalpojuma sniedzējs sadarbojas ar bāriņtiesu, izglītības iestādēm, bērnu tiesību aizsardzības institūcijām, prokuratūru, policiju, ārstniecības iestādēm, sociālo pakalpojumu sniedzējiem un citām institūcijām, lai noskaidrotu pret bērnu veiktās un novērstu turpmākās iespējamās prettiesiskās darbības.

XII. Prasības krīzes tālruņa un uzticības tālruņa pakalpojuma sniedzējiem

94. Krīzes tālruņa un uzticības tālruņa (turpmāk šajā nodaļā – krīzes tālrunis) pakalpojuma sniedzējs nodrošina konsultācijas un psiholoģisku palīdzību, kā arī informāciju par citām palīdzības saņemšanas iespējām.

95. Krīzes tālruņa pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma sniegšanā iesaista personas, kas ir īpaši apmācītas un apguvušas psiholoģiskās krīzes pārvarēšanas (krīzes intervences) metodes.

96. Krīzes tālruņa pakalpojuma sniedzējs informē atbildīgās institūcijas par suicīda riska vai vardarbības riska gadījumiem, ja klients ir identificējams un nosakāma viņa atrašanās vieta.

97. Krīzes tālruņa pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaistītajām personām nodrošina:

97.1. ne retāk kā reizi mēnesī kopīgas tikšanās, kurās tiek sniegts psiholoģisks un konsultatīvs atbalsts – vismaz divas stundas vienā reizē;

97.2. kvalifikācijas celšanu – vismaz 24 stundas gadā;

97.3. pieredzējušu darbinieku uzraudzību klientu konsultēšanā, ja attiecīgās pakalpojuma sniegšanā iesaistītās personas pieredze krīzes tālruņa konsultāciju sniegšanā ir mazāka par 60 stundām.

98. Krīzes tālruņa pakalpojuma sniedzējs izstrādā zvanu reģistrācijas kārtību un nodrošina zvanu reģistrāciju. Zvanu reģistru glabā piecus gadus pēc pēdējā ieraksta veikšanas.

99. Uz krīzes tālruņa pakalpojuma sniedzēju neattiecas šo noteikumu 5., 6., 7., 8. un 10. punktā minētās vispārīgās prasības.

XIII. Prasības sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā, kurā uzturas no prettiesiskām darbībām cietušie bērni

100. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem sniedz diennakts sociālās rehabilitācijas un psiholoģiskās palīdzības institūcija (turpmāk šajā nodaļā – sociālās rehabilitācijas institūcija), nodrošinot vardarbībā cietušiem bērniem psiholoģisko palīdzību, sociālo rehabilitāciju, drošu mājokli un citu palīdzību atbilstoši sociālā pakalpojuma sniegšanas specifikai un klienta vajadzībām.

101. Sociālās rehabilitācijas institūcijā ar bērniem strādā sociālie darbinieki, psihologi un citi speciālisti, kuri ir apguvuši mācību programmu vardarbībā cietušo bērnu rehabilitācijai un ieguvuši attiecīgu apliecību.

102. Lai mazinātu prettiesiskās darbības radītās sekas, sociālās rehabilitācijas institūcija:

- 102.1. informē bērnu par vardarbības draudu pazīmēm un personiskās drošības pamatprincipiem;
- 102.2. sniedz individuālās un grupu konsultācijas bērnam;
- 102.3. darbā ar bērnu izmanto viņa vecumam, prettiesiskā nodarījuma veidam un individuālajām īpašībām atbilstošas metodes;
- 102.4. iesaista sociālās rehabilitācijas procesā bērna likumisko pārstāvi;
- 102.5. ievēro bērna tiesības un nodrošina darbību atbilstību sociālās rehabilitācijas mērķiem, bērna vajadzībām un labākajām interesēm.

103. Veicot bērna sociālo rehabilitāciju, sociālās rehabilitācijas institūcija:

- 103.1. sadarbojas ar bāriņtiesām, izglītības iestādēm, bērnu tiesību aizsardzības institūcijām, prokuratūru, policiju, citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem un ārstniecības iestādēm, lai noskaidrotu pret bērnu veiktās prettiesiskās darbības un novērstu turpmākās iespējamās prettiesiskās darbības;
- 103.2. nodrošina bērna izglītības ieguves nepārtrauktību, ja bērna psihoemocionālais stāvoklis to ļauj;
- 103.3. nodrošina kvalitatīvu bērna vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā;
- 103.4. nodrošina dzīvojamo istabu (paredzot ne mazāk kā 6 m² vienai personai), kurā dzīvo ne vairāk kā trīs personas, izņemot gadījumus, ja tie ir vienas mājsaimniecības locekļi;
- 103.5. nodrošina koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;
- 103.6. nodrošina ne mazāk kā vienu dušu, tualeti ar roku mazgātņi sešām personām;
- 103.7. nodrošina plauktus drēbju, apavu un personīgo mantu uzglabāšanai;
- 103.8. nodrošina gultasveļu, dvieļus, higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;
- 103.9. nodrošina gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās.

104. Ja sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedz, pamatojoties uz sociālā dienesta vai psihologa atzinumu par cietušo bērnu, pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojuma kursa pabeigšanas sociālās rehabilitācijas institūcija sagatavo un nosūta bērna dzīvesvietas sociālajam dienestam informāciju par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanas laikposmu, sociālās rehabilitācijas uzdevumiem, rezultātiem un ieteikumiem bērna turpmākajam atbalstam.

105. Uz sociālās rehabilitācijas institūciju neattiecas šo noteikumu 3. punktā minētās prasības.

XIV. Prasības sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem viņu dzīvesvietā

106. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējs no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem viņu dzīvesvietā nodrošina sociālās rehabilitācijas pasākumus prettiesiskās darbības radīto seku mazināšanai.

107. No prettiesiskām darbībām cietušam bērnam sociālās rehabilitācijas pakalpojumu viņa dzīvesvietā sniedz psihologs, kuram ir vismaz maģistra grāds specialitātē un kurš ir apguvis mācību programmu no vardarbības cietušo bērnu rehabilitācijai un ieguvis attiecīgu apliecību, vai ārsts psihoterapeits (turpmāk šajā nodaļā – speciālists).

108. Prettiesiskās darbības radīto seku mazināšanai speciālists:

108.1. informē bērnu par vardarbības draudu pazīmēm un personiskās drošības pamatprincipiem;

108.2. sniedz individuālās konsultācijas bērnam;

108.3. darbā ar bērnu izmanto viņa vecumam, prettiesiskā nodarījuma veidam un bērna individuālajām īpašībām atbilstošas metodes;

108.4. sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšanā iesaista bērna ģimenes locekļus vai viņa likumisko pārstāvi, izņemot gadījumu, ja tas neatbilst bērna labākajām interesēm;

108.5. ievēro bērna tiesības un nodrošina darbību atbilstību sociālās rehabilitācijas mērķiem, bērna vajadzībām un bērna labākajām interesēm;

108.6. sadarbojas ar bērnu tiesību aizsardzības vai tiesībaizsardzības institūcijām, citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem un ārstniecības iestādēm, lai vajadzības gadījumā nodrošinātu bērna tiesību aizsardzību un konsultatīvu atbalstu.

109. Ja sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedz, pamatojoties uz sociālā dienesta vai psihologa atzinumu, pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojuma kursa pabeigšanas speciālists sagatavo un nosūta bērna dzīvesvietas sociālajam dienestam informāciju par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanas laikposmu, sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņēmējiem, rehabilitācijas uzdevumiem, rezultātiem un ieteikumiem bērna turpmākajam atbalstam.

110. Speciālists neizstrādā šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minēto plānu, bet apkopo dokumentāciju, kurā tiek atspoguļota pamatinformācija par klientu un viņa vardarbības pieredzi, izvirzīto mērķi, sociālās rehabilitācijas procesu un sociālās rehabilitācijas rezultātiem.

111. Uz speciālistiem, kuri sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem viņu dzīvesvietā vai faktiskajā atrašanās vietā, neattiecina šo noteikumu 2.1., 2.2., 2.3., 2.5. un 2.7. apakšpunktā, kā arī 3., 5., 6., 7., 8., 9. un 10. punktā minētās prasības.

XV. Prasības pakalpojuma sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem

112. Pakalpojuma sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem, nodrošina:

112.1. speciālistu komisijas izveidi, lai novērtētu personas atbilstību cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, kā arī izstrādā komisijas darbību reglamentējošus noteikumus un nodrošina komisijas darbību. Speciālistu komisijas darbu nodrošina arī gadījumā, ja personas rīcībā ir ārvalsts tiesībaizsardzības institūcijas izziņa, ka uzsākts kriminālprocess vai tiek veiktas citas darbības, kas var būt par pamatu tam, lai persona saņemtu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kā cilvēku tirdzniecības upuris;

112.2. ja nepieciešams, drošu patvērumu un klienta izmitināšanu telpās, kuras atbilst dzīvojamo telpu ekspluatācijai noteiktajām prasībām, sadarbībā ar tiesībsardzības institūcijām un citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem vai izmantojot citas normatīvajos aktos noteiktās izmitināšanas iespējas;

112.3. klienta konfidencialitāti un datu aizsardzību;

112.4. sociālā pakalpojuma sniegšanas laikā – psihosociālu palīdzību, tai skaitā individuālas sociālā darbinieka, psihologa, jurista, ārstniecības personas un citu speciālistu konsultācijas atbilstoši klienta vajadzībām un šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam, kā arī palīdz īstenot cietušā pārstāvību kriminālprocesā, ja klients to pilnvaro;

112.5. atbalstu kriminālprocesā – psihosociālu palīdzību (individuālas jurista, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas), tulka pakalpojumus, palīdzību juridisko dokumentu noformēšanā – sociālā pakalpojuma kursa laikā un pēc tā beigām, kā arī, ja nepieciešams, personas pārstāvību tiesā;

112.6. iespēju apgūt vai uzlabot pašaprūpes un pašapkalpošanās iemaņas un, ja nepieciešams, saņemt pirmās nepieciešamības preces (piemēram, pārtiku, medikamentus, apģērbu, apavus vai naudas līdzekļus to iegādei);

112.7. klienta iesaistīšanos apmācības un izglītības programmās, ja tas sekmē klienta reintegrāciju sabiedrībā un darba tirgū;

112.8. pēc sociālā pakalpojuma kursa pabeigšanas – piecas konsultācijas (vienas konsultācijas ilgums – viena stunda), ja personai tās nepieciešamas un tās netiek nodrošinātas atbilstoši šo noteikumu 112.5. apakšpunktam;

112.9. tulka pakalpojumus rakstveidā un mutiski, ja personai tie ir nepieciešami šo noteikumu 112.4., 112.5., 112.8. un 112.10. apakšpunktā minētajā gadījumā;

112.10. ja nepieciešams, kopumā piecas konsultācijas nepilngadīgo klientu ģimenes locekļiem, ja tie uzturas Latvijā un klients saņem sociālo pakalpojumu par valsts budžeta līdzekļiem;

112.11. ja nepieciešams, ārvalstī esoša klienta vai potenciālā klienta, kā arī viņu nepilngadīgo bērnu (ja tie atrodas kopā ar klientu vai potenciālo klientu) nokļūšanas organizēšanu līdz sociālā pakalpojuma sniegšanas vietai un, ja klients vai potenciālais klients patstāvīgi nav spējīgs ceļot, tā pavadīšanu no ārvalsts līdz sociālā pakalpojuma sniegšanas vietai.

113. Sniedzot sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem, tiek iesaistīts sociālais darbinieks, psihologs un jurists.

Sociālā pakalpojuma sniedzējs ir tiesīgs pieaicināt arī citus speciālistus šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajā plānā noteikto uzdevumu izpildei.

114. Pakalpojuma sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem, informācijas apmaiņā sadarbojas ar tiesībsardzības un citām institūcijām.

115. Uz pakalpojuma sniedzēju, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem, neattiecas šo noteikumu 3. punktā minētās vispārīgās prasības.

XVI. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem un pilngadīgām personām

116. Sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem un pilngadīgām personām, nodrošina:

116.1. individuālās un grupu psihosociālās palīdzības nodarbības psihisko procesu attīstīšanai atsevišķi bērniem līdz 14 gadu vecumam, bērniem no 14 līdz 18 gadu vecumam un pilngadīgiem klientiem;

116.2. šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētā plāna izstrādāšanu, tajā iekļaujot vides terapiju, nodarbinātību un darba terapiju, individuālās un grupu psihosociālās palīdzības nodarbības, sporta un kultūras pasākumus, psihoaktīvo vielu skrīningtestu (ja nepieciešams, lietojot ķīmiski toksikoloģiskus izmeklējumus), un nostiprina bērna motivāciju atteikties no psihoaktīvo vielu lietošanas;

116.3. aktīvās atpūtas un sporta nodarbības bērniem – vismaz vienu stundu dienā, pilngadīgām personām – vismaz 150 minūtes nedēļā;

116.4. iespējas apgūt un uzlabot klienta pašaprūpes un pašapkalpošanās iemaņas;

116.5. kvalitatīvu vecumam, veselības stāvoklim un uztura normām atbilstošu ēdināšanu vismaz četras reizes dienā;

116.6. bērniem – iespēju turpināt apgūt atbilstošu vispārējās izglītības programmu;

116.7. pilngadīgiem klientiem un darbības vecumu sasniegušiem bērniem, kuri neapgūst vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības programmu, sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru, darba devējiem, izglītības iestādēm un citām institūcijām – iespēju iesaistīties nodarbinātību veicinošos pasākumos.

117. Sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem, nodrošinot bērnam sociālo rehabilitāciju uz laiku līdz 18 mēnešiem, ievēro šādus nosacījumus:

117.1. motivāciju jeb sākuma adaptāciju nodrošina laikposmā līdz četriem mēnešiem atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam. Motivācijas nodarbības tiek organizētas atsevišķās, nodalītās telpās, nepieļaujot bērna patvaļīgu izešanu no tām. Galvenie uzdevumi motivācijas laikā ir:

117.1.1. bērna norobežošana no psihoaktīvo vielu lietotāju vides;

117.1.2. bērna iepazīstināšana ar sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas noteikumiem un sociālās rehabilitācijas programmas būtību;

117.1.3. bērna psihiskā un somatiskā stāvokļa, kā arī rehabilitācijas potenciāla izvērtēšana;

117.2. pamata rehabilitāciju nodrošina sešu–desmit mēnešu laikā. Galvenie uzdevumi pamata rehabilitācijas laikā ir:

117.2.1. bērna iekļaušana sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas dienas ritmā un kolektīvā, pakāpeniski panākot bērna personības pozitīvu attīstību un sociālo normu apgūšanu;

117.2.2. audzinošu un socioterapeitisku metodiku (tehnoloģiju) īstenošana;

117.2.3. sociālās rehabilitācijas programmas nodrošināšana bērna individuālās atveseļošanas procesā, attīstot un stabilizējot viņa dzīves prasmes;

117.2.4. bērna psiholoģiskā un somatiskā veselības stāvokļa uzlabošana, palīdzot atbrīvoties no psihoaktīvo vielu lietošanas negatīvajām sekām;

117.2.5. bērna resocializācijas iemaņu pakāpeniska attīstīšana;

117.3. stabilizāciju nodrošina divu–četrus mēnešu laikā. Galvenie uzdevumi stabilizācijas laikā ir:

117.3.1. ar psihoterapeitisko un socioterapeitisko metodiku (tehnoloģiju) palīdzību apgūto iemaņu praktiska nostiprināšana problēmsituācijās;

117.3.2. pakāpeniska ierobežojošā režīma samazināšana un bērna sagatavošana rehabilitācijas procesa pabeigšanai;

117.3.3. bērna patstāvīgu lēmumu pieņemšanas un rīcības iemaņu praktiska attīstīšana;

117.3.4. bērna personības īpašību un izpratnes par uzvedības normām stabilizācija, lai bērns būtu spējīgs atteikties no turpmākas psihoaktīvo vielu lietošanas.

118. Sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgām pilngadīgām personām, nodrošina klientiem sociālo rehabilitāciju uz laiku līdz 12 mēnešiem, ievērojot šādus nosacījumus:

118.1. motivāciju jeb sākuma adaptāciju nodrošina no 10 dienām līdz 1,5 mēnešiem. Galvenie uzdevumi motivācijas laikā ir:

118.1.1. klienta motivācijas stabilizēšana, lai klients spētu atteikties no psihoaktīvo vielu lietošanas un brīvprātīgi pieņemtu lēmumu saņemt sociālo rehabilitāciju no psihoaktīvām vielām atkarīgām pilngadīgām personām;

118.1.2. klienta iepazīstināšana ar sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas noteikumiem un sociālās rehabilitācijas programmas būtību;

118.1.3. klienta motivācijas stabilizēšanas uzsākšana, izmantojot socioterapeitisko metodiku;

118.2. pamata rehabilitāciju nodrošina no diviem līdz 2,5 mēnešiem. Galvenie uzdevumi pamata rehabilitācijas laikā ir:

118.2.1. klienta norobežošana no psihoaktīvo vielu lietotāju vides un uzskatiem un iekļaušana grupā;

118.2.2. klienta pašpalīdzības plāna veidošana un izpilde, nodrošinot individuālo somatisko un psihosociālo problēmu korekciju;

118.2.3. klienta psihiskā un somatiskā stāvokļa, kā arī rehabilitācijas potenciāla izvērtēšana;

118.2.4. klienta terapijas veida noteikšana un piedalīšanās tajā;

118.2.5. psiholoģiski sociālā stāvokļa atjaunošana grupā;

118.3. stabilizāciju nodrošina līdz sešiem mēnešiem. Galvenie uzdevumi stabilizācijas laikā ir:

118.3.1. klienta iekļaušana sociālo pakalpojumu sniedzēja institūcijas dienas ritmā un grupā, pakāpeniski veicinot klienta personības pozitīvu attīstību un sociālo normu apguvi;

118.3.2. somatiskās, klīniski psiholoģiskās intervences un socioterapeitisko metodiku (tehnoloģiju) īstenošana;

118.3.3. klienta terapija un uzraudzība;

118.3.4. pakāpeniska klienta resocializācijas iemaņu attīstīšana;

118.4. sociālo adaptāciju nodrošina līdz diviem mēnešiem. Galvenie uzdevumi sociālās adaptācijas laikā ir:

118.4.1. klienta resocializācijas iemaņu praktiska lietošana sociālā vidē;

118.4.2. klienta personības īpašību, garīgās attīstības un sociālo uzvedības normu analīze;

118.4.3. ar psihometrisko un sociometrisko metodiku (tehnoloģiju) palīdzību apgūto klienta iemaņu praktiska nostiprināšana problēmsituācijās;

118.4.4. klienta klīniski bioloģiskā stāvokļa stabilizācijas turpināšana;

118.4.5. klienta patstāvīgu lēmumu pieņemšanas un rīcības iemaņu praktiska attīstīšana;

118.4.6. klienta pasaules izjūtas un vērtību sistēmas nostiprināšana;

118.4.7. ar psihoterapeitisko un socioterapeitisko metodiku (tehnoloģiju) palīdzību apgūto klienta iemaņu praktiska nostiprināšana problēmsituācijās;

118.4.8. klienta personības īpašību un uzvedības normu stabilizācija, kā arī praktiska lietošana sociālajā vidē.

119. Sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu no psihoaktīvām vielām atkarīgiem bērniem un pilngadīgām personām, sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku, psihologu un ārstniecības personu.

XVII. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar dzirdes invaliditāti

120. Pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar dzirdes invaliditāti (turpmāk šajā nodaļā – pakalpojumu sniedzējs personām ar dzirdes invaliditāti), īsteno pasākumus, kas mazina dzirdes zuduma ietekmi uz personas ar dzirdes invaliditāti sociālās funkcionēšanas spējām. Pakalpojumu personām ar dzirdes invaliditāti sniedz klienta dzīvesvietā vai pie pakalpojuma sniedzēja.

121. Pakalpojuma sniedzējs personām ar dzirdes invaliditāti izstrādā sociālās rehabilitācijas programmas un atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam nodrošina:

121.1. latviešu zīmju valodā adaptētas informācijas sniegšanas pakalpojumus;

121.2. latviešu zīmju valodas apmācību un pilnveidi;

121.3. radošās pašizteiksmes un saskarsmes iemaņu apguvi un pilnveidi;

121.4. psiholoģiskās adaptācijas treniņus;

121.5. palīdzību un atbalstu klienta sociālo problēmu risināšanā;

121.6. klienta ģimenes locekļu un tuvinieku konsultēšanu un apmācību, ja nepieciešams.

122. Pakalpojuma sniedzējs personām ar dzirdes invaliditāti par valsts budžeta līdzekļiem sniedz:

122.1. atsevišķus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās integrācijas veicināšanai vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksu klienta patstāvīgas funkcionēšanas iemaņu apguvei;

122.2. šo noteikumu 122.1. apakšpunktā minētos atsevišķus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās integrācijas veicināšanai – ne vairāk kā 150 stundu gadā;

122.3. šo noteikumu 122.1. apakšpunktā minēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksu klientiem ar garīga rakstura traucējumiem vai zemu izglītības līmeni – ne vairāk kā 28 dienas vienu reizi divos gados un klientiem, kuriem dzirdes zudums radies pēc mutvārdu valodas apguves, – ne vairāk kā 20 dienas vienu reizi trijos gados;

122.4. šo noteikumu 122.3. apakšpunktā minēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, nodrošinot izmitināšanu, izņemot Rīgas pilsētā dzīvojošus klientus.

123. Pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma sniegšanā personām ar dzirdes invaliditāti iesaista sociālo darbinieku vai sociālo rehabilitētāju, psihologu un citus speciālistus, kuriem ir zināšanas un iemaņas personu ar dzirdes invaliditāti sociālajā rehabilitācijā.

XVIII. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar redzes invaliditāti

124. Pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar redzes invaliditāti (turpmāk šajā nodaļā – pakalpojuma sniedzējs personām ar redzes invaliditāti), īsteno pasākumus, kas mazina redzes zuduma ietekmi uz personas ar redzes invaliditāti sociālās funkcionēšanas spējām. Pakalpojumu personām ar redzes invaliditāti sniedz klienta dzīvesvietā vai pie pakalpojuma sniedzēja.

125. Pakalpojuma sniedzējs pakalpojuma sniegšanā personām ar redzes invaliditāti iesaista sociālā darba speciālistu, psihologu un citus speciālistus, kuriem ir zināšanas un iemaņas personu ar redzes invaliditāti sociālajā rehabilitācijā.

126. Pakalpojuma sniedzējs personām ar redzes invaliditāti izstrādā sociālās rehabilitācijas programmas un atbilstoši šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajam plānam nodrošina:

126.1. psiholoģiskās adaptācijas treniņus;

126.2. orientēšanās un pārvietošanās iemaņu apguvi;

126.3. pašaprūpes iemaņu apguvi;

126.4. Braila raksta apguvi;

126.5. tīflotehnikas lietošanas apmācību;

126.6. specializēto datortehnoloģiju un komunikācijas tehnoloģiju lietošanas apmācību;

126.7. fiziskā un intelektuālā darba pamatprasmju apguvi;

126.8. saskarsmes un radošās pašizteiksmes iemaņu pilnveidi;

126.9. pielāgoto sporta aktivitāšu apguvi;

126.10. konsultācijas un palīdzību klienta sociālo problēmu risināšanā;

126.11. klienta ģimenes locekļu un tuvinieku konsultēšanu un apmācību.

127. Pakalpojuma sniedzējs personām ar redzes invaliditāti patstāvīgas funkcionēšanas iemaņu apguvei klienta dzīvesvietā vai pakalpojuma sniedzēja institūcijā nodrošina:

127.1. sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksu;

127.2. atsevišķus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

128. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksu par valsts budžeta līdzekļiem personām ar redzes invaliditāti pakalpojuma sniedzējs nodrošina:

128.1. klientiem, kam pirmreizēji noteikta invaliditāte, kas saistīta ar redzes pasliktināšanos;

128.2. klientiem, kuriem Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija noteikusi smagāku invaliditātes grupu sakarā ar redzes pasliktināšanos.

129. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksu nodrošina vienā no šādiem veidiem:

129.1. ar diennakts uzturēšanos attiecīgā pakalpojuma sniedzēja institūcijā, nepārsniedzot 63 diennaktis gada laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksa piešķiršanu;

129.2. bez uzturēšanās attiecīgā pakalpojuma sniedzēja institūcijā vai klienta dzīvesvietā, nepārsniedzot 378 stundas gada laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu kompleksa piešķiršanu.

130. Atsevišķus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus par valsts budžeta līdzekļiem klientiem, kas sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņem atkārtoti, sniedz vienā no šādiem veidiem:

130.1. ar diennakts uzturēšanos attiecīgā pakalpojuma sniedzēja institūcijā – ne vairāk kā 10 diennaktis gadā;

130.2. bez uzturēšanās attiecīgā pakalpojuma sniedzēja institūcijā vai klienta dzīvesvietā – ne vairāk kā 60 stundas gadā.

131. Lai radītu klientam iespēju orientēties un droši pārvietoties, pakalpojuma sniedzējs personām ar redzes invaliditāti nodrošina īpaši apmācīta suņa pavadību (turpmāk – suns pavadonis), ja tas ir noteikts šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētajā plānā un klients var nodrošināt suņa pavadona turēšanu atbilstoši darba dzīvnieku labturības prasībām, vai reģistrē klientu rindā, ja suns pavadonis nav pieejams.

132. Lai sniegtu šo noteikumu 131. punktā minēto suņa pavadona pakalpojumu, pakalpojuma sniedzējs personām ar redzes invaliditāti nodrošina:

132.1. suņa pavadona iegādi atbilstoši valsts budžetā piešķirtajam finansējuma apmēram;

132.2. suņa pavadona nodošanu patapinājumā;

132.3. līguma sastādīšanu un parakstīšanu par suņa pavadona nodošanu patapinājumā, ja klientam ir piešķirts suns pavadonis. Līgumā nosaka suņa pavadona izmantošanas kārtību un labturības prasības, kā arī suņa pavadona turētāja pienākumus;

132.4. suņa pavadona lietošanas un turēšanas rokasgrāmatas izsniegšanu suņa pavadona turētājam;

132.5. konsultācijas klientam par sadarbību ar suni pavadoni suņa patapinājuma periodā.

133. Pakalpojuma sniedzējs, iegādājoties suni pavadoni, seko līdzi, lai suns pavadonis atbilstu šādām prasībām:

133.1. suns ir īpaši apmācīts, un par to ir izsniegta apliecība, kas apliecina suņa atbilstību veicamajam darbam;

133.2. ja suns ir iegādāts ārvalstī, sunim ir dokumenti (suņa pavadona sertifikāts vai apliecinājums par atbilstību suņa pavadona darbam), kas apliecina suņa atbilstību veicamajam darbam;

133.3. suņa raksturs, veselības stāvoklis un uzvedība atbilst suņa pavadona pienākumu pildīšanai. Suns līdz tā nodošanai potenciālajam klientam – suņa pavadona turētājam – ir kastrēts/sterilizēts, tam ir veiktas visas obligātās vakcinācijas un tas ir saņēmis visus nepieciešamos veterināros pakalpojumus;

133.4. suns ir reģistrēts valsts aģentūrā "Lauksaimniecības datu centrs", un tam ir atbilstoša apliecība;

133.5. sunim ir atbilstošas atšķirības zīmes – aksesuāri (piemēram, kakla sikсна, iemaukti, apmetnītis) ar atstarojošiem elementiem un uzrakstu "Suns pavadonis";

133.6. suns ir apzīmēts ar mikroshēmu.

XIX. Prasības dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējiem

134. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs sniedz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar garīga

rakstura traucējumiem, personām ar invaliditāti, pensijas vecumu sasniegušām personām, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personu grupām, kurām ir izteiktas socializācijas grūtības.

135. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālā darba speciālistu, speciālistu atbilstoši dienas aprūpes centra nodarbību specifikai un aprūpētāju, ja dienas aprūpes centra klientiem ir nepieciešams atbalsts aprūpē.

136. Klients var uzturēties dienas aprūpes centrā pilnu darbdienu vai atbilstoši šo noteikumi 6.2.5. apakšpunktā minētajam līgumam, kas noslēgts starp klientu un dienas aprūpes centra pakalpojumu sniedzēju.

137. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

137.1. uzraudzību un individuālu atbalstu;

137.2. palīdzību pašaprūpē atbilstoši nepieciešamībai;

137.3. sociālā darba speciālista konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai;

137.4. kognitīvo spēju uzturēšanu vai attīstīšanu;

137.5. nodarbinātību veicinošo prasmju attīstīšanas nodarbības (piemēram, aušana, kokapstrāde, šūšana, keramika) un patstāvīgās funkcionēšanas spēju attīstīšanu (piemēram, mājturības darbi, kulinārijas nodarbības, informācijas tehnoloģiju apguve) vai sīkās motorikas (piemēram, rokdarbi, veidošana, motoriku attīstošās spēles), pašaprūpes un patstāvīgās funkcionēšanas (ēdiena pagatavošana, galda klāšana, mājturības darbi, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana) un citu prasmju attīstību veicinošas nodarbības atbilstoši klienta vecumam un funkcionālajam stāvoklim;

137.6. mākslas un mākslinieciskās pašdarbības spēju attīstīšanas nodarbības (piemēram, zīmēšana, mūzika, dažādu mākslas terapiju lietošana, teātra uzvedumu veidošana, grāmatu lasīšana, audioierakstu klausīšanās, kino);

137.7. fiziskās aktivitātes;

137.8. brīvā laika un relaksējošās nodarbības atbilstoši dienas ritmam;

137.9. klientu informēšanas un izglītošanas pasākumus atbilstoši nepieciešamībai;

137.10. speciālistu konsultācijas (piemēram, ergoterapeits, fizioterapeits, psihologs) atbilstoši nepieciešamībai un iespējām;

137.11. pastaigas svaigā gaisā.

138. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs klientam un viņa likumiskajam pārstāvim sniedz atbalstu sociālo problēmu risināšanā atbilstoši nepieciešamībai.

139. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs klientam organizē ēdināšanu vai nodrošina iespēju ēst līdzīgu paņemto ēdienu atbilstoši šo noteikumu 6.2.5. apakšpunktā minētajam līgumam, kas noslēgts starp klientu un dienas aprūpes centru, ja klients saņem dienas aprūpes centra pakalpojumu vismaz četras stundas dienā.

140. Ja klients lieto uzturā līdzīgu paņemto ēdienu, dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs nodrošina klienta ēdiena uzglabāšanu ledusskapī.

141. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs nodrošina klientam iespēju uzturā lietot paša pagatavotu ēdienu, ja tas ir gatavots sadzīves iemaņu attīstības veicināšanas pasākumu ietvaros.

142. Dienas aprūpes centra pakalpojuma sniedzējs sniedz klienta likumiskajam pārstāvim vai klienta norādītajai kontaktpersonai informāciju par dienas laikā ar klientu notikušajiem negadījumiem, izteiktām klienta funkcionālā stāvokļa vai uzvedības izmaiņām un citiem būtiskiem notikumiem.

XX. Prasības dienas centra pakalpojuma sniedzējiem

143. Dienas centra pakalpojuma sniedzējs klientiem nodrošina sociālo prasmju attīstīšanas iespējas, izglītošanas, brīvā laika pavadīšanas, mākslas vai mākslinieciskās pašdarbības nodarbības.

144. Dienas centra pakalpojuma sniedzējs atbilstoši dienas centra nodarbību specifikai nodrošina sociālā darba un citu speciālistu iesaisti.

145. Klients var uzturēties dienas centrā atbilstoši vajadzībai un dienas centra pakalpojuma sniedzēja noteiktajiem nosacījumiem.

146. Dienas centra pakalpojuma sniedzējs klientiem nodrošina iespēju paēst, ja klients dienas centrā uzturas četras un vairāk stundas pēc kārtas.

147. Dienas centra pakalpojuma sniedzējs izstrādā iekšējās kārtības noteikumus, un klients parakstās par iepazīšanos ar tiem.

148. Uz dienas centra pakalpojuma sniedzēju neattiecas šo noteikumu 5. punktā un 6.2. apakšpunktā minētās vispārīgās prasības, ja to neparedz dienas centra pakalpojuma sniedzēja noteiktie nosacījumi sociālā pakalpojuma saņemšanai.

XXI. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanai

149. Sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanai (turpmāk šajā nodaļā – funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs), sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām ar funkcionāliem traucējumiem, no psihoaktīvām vielām atkarīgām personām, personām bez noteiktas dzīvesvietas un citām personām ar sociālās funkcionēšanas problēmām.

150. Funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina:

150.1. sociālās funkcionēšanas prasmju uzturēšanu un attīstību;

150.2. psihosociālo palīdzību;

150.3. iesaistīšanu nodarbinātību veicinošos pasākumos un atbalstu klienta iesaistei aktīvā darba tirgū;

150.4. šādu sadzīves un pašaprūpes iemaņu apgūšanu un nostiprināšanu:

150.4.1. dienas ritma un saturīga laika plānošana;

150.4.2. personiskās naudas izlietojuma plānošana un iepirkšanās;

150.4.3. rūpes par izskatu, personīgā higiēna;

150.4.4. orientēšanās apkārtējā vidē, ja šo nepieciešamību nosaka klienta funkcionālais stāvoklis;

150.5. informēšanu un izglītošanu par šādām tēmām:

150.5.1. darba loma cilvēka dzīvē, darba tiesiskās attiecības;

150.5.2. saskarsme un komunikācija;

150.5.3. ugunsdrošība, elektrodrošība un personas drošība;

150.5.4. veselība un higiēna;

150.5.5. tiesības, pienākumi un atbildība;

150.5.6. cilvēka seksualitāte;

150.6. brīvā laika pavadīšanas iespējas;

150.7. citu iemaņu apgūšanu atbilstoši identificētajām vajadzībām.

151. Funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz pakalpojumu ar izmitināšanu, klientam nodrošina:

151.1. apkurināmas telpas ar guļamvietām;

151.2. koplietošanas telpu ar galdu un krēsliem;

151.3. virtuvi, kurā ir:

151.3.1. plīts ēdiena pagatavošanai;

151.3.2. galds vai darba virsma ēdiena sagatavošanai;

151.3.3. ledusskapis;

151.3.4. trauki un virtuves piederumi, kā arī skapis to uzglabāšanai;

151.4. ne mazāk kā vienu tualeti ar roku mazgātņi un dušu 10 personām;

151.5. ja nepieciešams, mīksto inventāru (piemēram, gultas piederumus, veļu, dvieļus) un higiēnas un mazgāšanas līdzekļus.

152. Funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojumu sniedzējs sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaista sociālā darba speciālistu un speciālistu atbilstoši organizējamo nodarbību specifikai.

153. Klients funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojuma sniedzēja institūcijā ar izmitināšanu var uzturēties līdz 12 mēnešiem, bez izmitināšanas – bez laika ierobežojuma.

154. Funkcionēšanas spēju atjaunošanas pakalpojuma sniedzējs izstrādā iekšējās kārtības noteikumus un iepazīstina ar tiem klientu. Klients parakstās par iepazīšanos ar noteikumiem.

XXII. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas vai ilgstošas bezpajumtniecības

155. Sociālo pakalpojumu sniedzēji, kas sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas vai ilgstošas bezpajumtniecības (turpmāk šajā nodaļā – negatīvo seku mazināšanas pakalpojuma sniedzējs), sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, lai novērstu vai mazinātu ieslodzījuma vai bezpajumtniecības izraisītās negatīvās sekas un atjaunotu klienta sociālās funkcionēšanas spējas, sociālo statusu, iekļaušanos darba tirgū un sabiedrībā.

156. Negatīvo seku mazināšanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina:

156.1. atbalstu darba iemaņu apgūšanā vai nostiprināšanā;

156.2. sociālās funkcionēšanas prasmju uzturēšanu un attīstību;

156.3. atkarības profilakses pasākumus, ja klientam ir atkarības problēmas;

156.4. psihosociālo palīdzību un atbalstu;

156.5. speciālistu konsultācijas un informēšanas un izglītošanas pasākumus.

157. Negatīvo seku mazināšanas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālā darba speciālistu, psihologu vai ārstu psihoterapeitu un speciālistu atbilstoši organizējamo nodarbību specifikai.

158. Negatīvo seku mazināšanas pakalpojuma sniedzējs sociālās rehabilitācijas pakalpojumus ar izmitināšanu sniedz institūcijā vai klienta dzīvesvietā.

159. Negatīvo seku mazināšanas pakalpojuma sniedzējs, kas sniedz sociālo pakalpojumu ar izmitināšanu, klientam nodrošina:

159.1. apkurināmas telpas ar guļamvietām;

159.2. telpu un aprīkojumu ēdiena pagatavošanai un maltītes ieturēšanai;

159.3. traukus un virtuves piederumus, kā arī skapi to uzglabāšanai;

159.4. plauktus drēbju, apavu un personīgo mantu uzglabāšanai;

159.5. ja nepieciešams, gultasveļu, dvieļus un higiēnas un mazgāšanas līdzekļus;

159.6. gultas veļas maiņu atbilstoši nepieciešamībai, bet ne retāk kā reizi 10 dienās, ja pakalpojuma ietvaros tiek nodrošināta gultasveļa.

XXIII. Prasības daudzfunkcionāliem sociālo pakalpojumu centriem

160. Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs nodrošina vairāku veidu sociālos pakalpojumus dažādām klientu grupām, ja attiecīgajā teritorijā nav iespēju vai nav efektīvi veidot atsevišķus sociālo pakalpojumu sniedzējus.

161. Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaista darbiniekus atbilstoši sniedzamo sociālo pakalpojumu specifikai (piemēram, dienas aprūpes centra pakalpojums, krīzes centra pakalpojums, dažādi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi).

162. Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā nodrošina atsevišķus sociālos pakalpojumus, kā arī iesaista klientus sociālās rehabilitācijas vai sociālās aprūpes pasākumos, nepieļaujot savstarpēji nesaderīgu klientu grupu darbību vienlaikus.

163. Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā klientiem nodrošina atbalstu viņu problēmu risināšanā, grupējot klientus atbilstoši problēmu risināšanas veidam un izstrādājot atsevišķas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas programmas.

164. Ziņas par dažādu grupu nodarbību laikiem, speciālistiem un viņu pieņemšanas laikiem norāda daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra publiski pieejamā informācijas stendā.

XXIV. Prasības patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzējiem

165. Patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs nodrošina īslaicīgu izmitināšanu personām bez dzīvesvietas, kurām nav apreibinošu vielu lietošanas pazīmju, kas liecina par drošības risku pašam klientam vai citiem patversmes vai naktspatversmes klientiem un darbiniekiem.

166. Patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista sociālo darbinieku.

167. Patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

167.1. atrašanos apkurināmās telpās ar guļamvietām;

167.2. ēdamtelpu;

167.3. klienta personīgo mantu uzglabāšanu, ja nepieciešams (ne vairāk kā vienu vienību, kuras izmēri nepārsniedz 90 × 40 × 40 cm);

167.4. sociālā darbinieka konsultācijas un atbalstu;

167.5. informāciju par iespējamiem problēmu risinājumiem un kompetentajām institūcijām.

168. Patversmes pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

168.1. dezinficētus gultas piederumus;

168.2. vakariņas un brokastis.

169. Naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs klientam nodrošina:

169.1. iespēju pārnakšņot apkurināmās telpās:

169.1.1. ziemas periodā no plkst. 18.00 līdz 8.00;

169.1.2. vasaras periodā no plkst. 20.00 līdz 7.00;

169.2. uzņemšanu visā naktspatversmes darba laikā, ja gaisa temperatūra ārā ir zemāka par 0° C;

169.3. dezinficētus gultas piederumus;

169.4. vakariņas.

170. Uz patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzēju neattiecas šo noteikumu 5.4. apakšpunktā minētās prasības, ja to izpildi nodrošina sociālais dienests.

171. Naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs var neslēgt ar klientu šo noteikumu 6.2.5. apakšpunktā minēto līgumu, ja klients izmanto naktspatversmes pakalpojumus mazāk par diviem mēnešiem un klientam nav jāveic līdzmaksājums par naktspatversmes pakalpojuma saņemšanu.

172. Patversmes un naktspatversmes pakalpojuma sniedzējs izstrādā iekšējās kārtības noteikumus un iepazīstina ar tiem klientu. Klients parakstās par iepazīšanos ar noteikumiem.

XXV. Prasības specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējiem

173. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs nodrošina prasmes veicinošas aktivitātes un speciālistu atbalstu personām ar funkcionāliem traucējumiem.

174. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojuma sniegšanā iesaista specializētās darbnīcas profilam atbilstošu speciālistu, sociālo darbinieku un sociālo rehabilitētāju. Ja specializētās darbnīcas pakalpojumu saņem nedzirdīga persona, kas lieto zīmju valodu, specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs sociālā pakalpojumu sniegšanā iesaista speciālistu, kas lieto zīmju valodu.

175. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs izstrādā darba drošības noteikumus attiecīgi viegli uztveramā valodā, Braila rakstā vai audioierakstā.

176. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs klientiem nodrošina:

176.1. klienta nodarbinātības interešu un iemaņu novērtēšanu – atbilstoši vajadzībai;

176.2. darba iemaņu apguvi;

176.3. individuālās vai grupu nodarbības sociālā rehabilitētāja vadībā;

176.4. sociālā darbinieka individuālās konsultācijas;

176.5. klientu informēšanas un izglītošanas pasākumus atbilstoši nepieciešamībai;

176.6. brīvā laika pasākumus.

177. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs ierīko:

177.1. darba telpu ar aprīkojumu atbilstoši profilam, darba aizsardzības noteikumiem un higiēnas prasībām;

177.2. dušu (izņemot darbnīcas, kuras izveidotas kā cita pakalpojuma struktūrvienība, kurā jau ir pieejama duša);

177.3. garderobi vai pārgērbšanās vietu klientiem;

177.4. atpūtas telpu klientiem;

177.5. telpu personālam.

178. Specializētās darbnīcas pakalpojuma sniedzējs var nodrošināt klientiem ēdināšanu, ja tā netiek nodrošināta no citiem līdzekļiem (piemēram, klienta, publiskā sektora, realizējamo projektu līdzekļiem).

XXVI. Prasības pakalpojuma sniedzējiem, kas veic sociālo darbu kopienā

179. Pakalpojuma sniedzējs, kas veic sociālo darbu kopienā (turpmāk šajā nodaļā – pakalpojuma sniedzējs), nodrošina sociālo resursu sistēmu piesaisti individu, ģimeņu vai sociālo grupu ar kopīgām interesēm vai dzīvojošām vienā teritoriālajā vienībā (turpmāk šajā nodaļā – kopiena) sociālo problēmu risināšanai.

180. Pakalpojuma sniedzējs kopienā sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaista sociālā pakalpojuma specifikai atbilstošus speciālistus un sociālo darbiniekus.

181. Pakalpojuma sniedzējs kopienā nodrošina:

181.1. kopienā esošo problēmu novērtēšanu un noteikšanu;

181.2. problēmu cēloņu analīzi;

181.3. sasniedzamo mērķu un veicamo uzdevumu formulēšanu un īstenošanu;

181.4. nepieciešamo resursu piesaisti;

181.5. kopienas līderu iesaistīšanu veicamo uzdevumu īstenošanā;

181.6. kopienas iedzīvotāju iniciatīvas veicināšanu;

181.7. iedzīvotāju attiecību uzlabošanu kopienā;

181.8. darbības organizēšanu, ņemot vērā kopienas iedzīvotāju vajadzības, intereses un nepieciešamību pēc sociālajiem pakalpojumiem;

181.9. pasākumu organizēšanu iedzīvotāju sociālo prasmju uzlabošanai;

181.10. darbības, kas veicina kopienas iedzīvotāju sociālo kontaktu uzlabošanos;

181.11. atbalsta sniegšanu kopienas iedzīvotājiem;

181.12. kopienas iedzīvotāju iesaistīšanu dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs;

181.13. kopienas iedzīvotāju motivēšanu izglītoties;

181.14. brīvā laika aktivitāšu organizēšanu;

181.15. sadarbības un atbalsta sniegšanas aktivitāšu organizēšanu kopienas nevalstiskajām organizācijām (piemēram, iespēja izmantot kopienas centra telpas).

182. Pakalpojuma sniedzējs kopienā veido klientu reģistrācijas žurnālu, kurā atzīmē klientu dalību organizētajos pasākumos un aktivitātēs, ja klients ir identificējams. Ja klients nav identificējams, žurnālā norāda organizētos pasākumus, laiku, vietu un aptuveno dalībnieku skaitu.

183. Uz pakalpojuma sniedzēju kopienā šo noteikumu 5. punktā un 6.2. apakšpunktā minētās vispārīgās prasības neattiecas.

184. Ja pakalpojuma sniedzējs kopienā pasākumus organizē, izmantojot vispārēji pieejamas publiskās telpas, un tam nav pastāvīgu nodarbību telpu, uz viņu nav attiecināmas šo noteikumu 10. punktā minētās prasības.

XXVII. Noslēguma jautājumi

185. Noteikumi stājas spēkā 2017. gada 1. jūlijā.

186. Šo noteikumu 9.2.1. apakšpunktu piemēro ar 2018. gada 1. janvāri. Līdz 2017. gada 31. decembrim sociālais dienests nodrošina sociālo dienestu un pašvaldību izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem individuālo supervīziju vismaz deviņas stundas gadā vai grupu supervīziju vismaz 18 stundas gadā.

187. Šo noteikumu 27., 39., 40., 42. un 44. punkta pilnīga ieviešana sociālo pakalpojumu sniedzējiem jānodrošina līdz 2023. gada 1. janvārim.

188. Pilngadību sasniegušais aprūpē esošais bērns, ar kuru pašvaldības sociālo pakalpojumu sniegšanas līgums noslēgts līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, var turpināt uzturēties jauniešu mājā, ja viņš turpina iegūt izglītību un nav sasniedzis 24 gadu vecumu, bet ne ilgāk kā līdz 2019. gada 1. septembrim.

189. Šo noteikumu 87. punktā minētais klientu skaits neattiecas uz tām grupu mājām, kuras izveidotas līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai. Minētās grupu mājas klientu skaita samazināšanu līdz 16 klientiem nodrošina līdz 2023. gada 1. janvārim.

190. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2003. gada 3. jūnija noteikumus Nr. 291 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" (Latvijas Vēstnesis, 2003, 85. nr.; 2005, 210. nr.; 2007, 50. nr.; 2008, 63. nr.; 2009, 98., 129. nr.; 2010, 49. nr.; 2011, 40. nr.; 2012, 197. nr.) un Ministru kabineta 2000. gada 4. aprīļa noteikumus Nr. 135 "Noteikumi par kvalificēta personāla skaitu un nepieciešamo aprīkojumu vispārējās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādēs" (Latvijas Vēstnesis, 2000, 133./135. nr.; 2016, 140. nr.).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Šajos noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Direktīvas 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI.

Ministru prezidents *Māris Kučinskis*

Labklājības ministrs *Jānis Reirs*

1. pielikums
Ministru kabineta

Bērnu reģistrs (paraugs)

Nr. p.k.	Bērna vārds, uzvārds	Personas kods	Iepriekšējās dzīvesvieta adrese	Ziņas par piederīgajiem			Ievietošanas pamatojums, to aplīdzinošie dokumenti	Iestāšanās datums	Persona, kura bēnu pieņēmusi (vārds, uzvārds, amats, paraksts)	Dati par pakalpojuma sniegšanas izbeigšanu		Bērna lietas numurs
				mātes vārds, uzvārds, personas kods, adrese, tālrunis	tēva vārds, uzvārds, personas kods, adrese, tālrunis	citi piederīgie (vārds, uzvārds, kontaktainformācija)				izstāšanās datums, iemesls, to aplīdzinošs dokuments	jaunās dzīvesvieta adrese	

Piezīme. Pēc bērnu aprūpes institūcijas izvēles žurnālu var papildināt ar citām ziņām par bērnu.

Labklājības ministrs *Jānis Reirs*

2. pielikums
Ministru kabineta
2017. gada 13. jūnija
noteikumiem Nr. 338

Pilngadīgo klientu reģistrs (paraugs)

Nr. p.k.	Klienta vārds, uzvārds	Personas kods	Iepriekšējās dzīvesvietas adrese	Ziņas par piederīgajiem	Ievietošanas pamatojums, to apliecinošie dokumenti	Iestāšanās datums	Persona, kura klientu pieņēmusi (vārds, uzvārds, amats, paraksts)	Dati par pakalpojuma sniegšanas izbeigšanu		Klienta lietas numurs
								izstāšanās datums, iemesls, to apliecinošs dokuments	jaunās dzīvesvietas adrese	

Piezīme. Pēc pilngadīgo aprūpes institūcijas izvēles žurnālu var papildināt ar citām ziņām par klientu.

Labklājības ministrs *Jānis Reirs*

3. pielikums
Ministru kabineta
2017. gada 13. jūnija
noteikumiem Nr. 338

Riska novērtēšanas kritēriji

I. Bērna raksturojums

(aizpilda par katru bērnu atsevišķi)

Nr. p.k.	Riska faktori	Risks nepastāv	Zems līmenis	Vidējs līmenis	Augsts līmenis
1.	Bērna vecums	–	13–18	8–12	0–7

VIDE

2.	Fiziskais apdraudējums vai bīstami objekti (priekšmeti) mājās vai dzīvesvietas apkārtējā vidē	Dzīves apstākļi ir droši	Dzīves apstākļi rada risku bērnam saslimt vai gūt nenozīmīgus ievainojumus	Dzīves apstākļi rada risku bērnam gūt nozīmīgus ievainojumus	Apdraudējums apkārtējā vidē un mājās rada risku bērnam gūt dzīvībai bīstamus ievainojumus
3.	Pamatvajadzību nodrošinājums	Pārtikas, apģērba, pajumtes, higiēnas vajadzību atbilstošs nodrošinājums	Nepietiekams pamatvajadzību nodrošinājums bērnam rada nelielu kaitējumu vai diskomfortu	Nepietiekams pamatvajadzību nodrošinājums rada bērnam pieaugoša kaitējuma risku	Nepietiekams pamatvajadzību nodrošinājums rada risku bērnam nodarīt nozīmīgu kaitējumu vai ievainojumus
4.	Uzraudzība	Uzraudzība ir atbilstoša bērna vecumam, attīstībai un veselības stāvoklim	Nepietiekama uzraudzība rada bērnam nelielu diskomforta vai kaitējuma risku (piemēram, vecāki vēlu nāk no darba)	Nepietiekama uzraudzība vai tās trūkums rada bērnam pieaugoša kaitējuma risku (piemēram, bērns tiek atstāts pie citām personām, kurām nav pilnvarojuma vai kuras ir jaunākas par 13 gadiem, vai kuras nespēj veikt uzraudzību)	Nepietiekama uzraudzība vai tās trūkums rada bērnam risku gūt draudošu, nenovēršamu kaitējumu (piemēram, uzraudzību veic citas personas, bērns tiek atstāts viens vai vecāks nespēj nodrošināt uzraudzību)
VESELĪBA					
5.	Veselības aprūpe	Bērns ir reģistrēts pie ģimenes ārsta. Tiek nodrošināta savaicīga, regulāra un atbilstoša vispārējā profilaktiskā veselības aprūpe un zobārstniecības aprūpe	Bērns ir reģistrēts pie ģimenes ārsta. Tiek nodrošināta kārtējā un profilaktiskā veselības aprūpe, arī zobārstniecības aprūpe	Bērns nav reģistrēts pie ģimenes ārsta. Nav pietiekami nodrošināta atbilstoša veselības aprūpe ievainojuma vai slimības gadījumā, arī zobārstniecības aprūpe. Bērns bieži slimo	Bērns nav reģistrēts pie ģimenes ārsta. Nav nodrošināta veselības aprūpe, ārstēšana kritiskās vai dzīvību apdraudošās situācijās, neiesaista bērnu atbilstošās un nepieciešamās ārstēšanas programmās
6.	Atkarības	Bērns nesmēķē, nelieto alkoholu, narkotiskas vai toksiskas vielas, nav datoratkarības un atkarības no azartspēlēm, citiem elektroniskās	Agrāk ir bijuši atkarību izraisošu vielu lietošanas gadījumi, bieži lieto datoru un elektroniskās saziņas līdzekļus, bet nav atkarības pazīmju	Bieži lieto atkarību izraisošas vielas, kas ietekmē bērna uzvedību, daudz laika pavada pie datora un lietojot elektroniskās saziņas	Ir atkarība, kas negatīvi ietekmē bērnu

		saziņas līdzekļiem		līdzekļus, mēdz spēlēt azartspēles	
7.	Fiziskā un garīgā veselība un attīstība	Fiziskās un garīgās attīstības traucējumu nav	Viegli fiziskās un garīgās attīstības traucējumi	Vidēji fiziskās un garīgās attīstības traucējumi	Dziļi garīgās un fiziskās attīstības traucējumi
8.	Līdzatkarība	Līdzatkarības nav	–	Bēram ir līdzatkarības problēmas. Bērns ir iesaistījies līdzatkarības mazināšanas pasākumos	Ir līdzatkarība, kas negatīvi ietekmē bērnu
VARDARBĪBA					
9.	Pilngadīgu personu fiziska vardarbība pret bērnu	Pilngadīgas personas, uzraugot un aprūpējot bērnu, garantē bērnam drošību un pasargā viņu no traumām	Pilngadīgu personu situatīva fiziska spēka lietošana pret bērnu kā audzināšanas metode, kas nav radījusi smagus miesas bojājumus	–	Pilngadīgas personas lieto fizisku spēku pret bērnu, kas radījis vidēji smagus vai smagus miesas bojājumus
10.	Fiziski ievainojumi vai kaitējumi	Nav ievainojumu, kuru dēļ būtu nepieciešami veselības aprūpes pakalpojumi	Virspusēji ievainojumi, brūces, veselības aprūpes pakalpojumi nav nepieciešami	Smagi ievainojumi un brūces, kuru dēļ ir nepieciešami veselības aprūpes pakalpojumi tuvākajā laikā	Smagi ievainojumi, kuru dēļ nekavējoties nepieciešami veselības aprūpes pakalpojumi
11.	Seksuālā vardarbība un ekspluatācija	Pilngadīga persona aizsargā bērnus no seksuālās vardarbības un ekspluatācijas	Pilngadīga persona lieto seksuālas, divdomīgas (ierosinošas) piezīmes vai flirtē ar bērniem, neizmantojot tiešus seksuālus mēģinājumus vai fiziskus kontaktus	Pilngadīga persona veic seksuāla rakstura mēģinājumus vai iesaista bērnu fiziski un emocionāli apšaubāmā uzvedībā, bērnam ir vecumam neatbilstoša seksuālā uzvedība	Pilngadīga persona iesaista bērnu seksuālos kontaktos vai seksuāli izmanto bērnu
12.	Bērna resursu izmantošana sava labuma gūšanai	Pilngadīga persona neizmanto bērna resursus personīgā labuma gūšanai	Pilngadīga persona dažreiz izmanto bērna resursus, lai iegūtu materiālu palīdzību, mājokli, pakalpojumus vai gūtu kādu labumu sev	Pilngadīga persona regulāri izmanto bērna resursus, lai nodrošinātu savu labklājību (piemēram, valsts un pašvaldību pabalsti, kas domāti bērna vajadzību nodrošināšanai)	Pilngadīga persona iesaista bērnus pretlikumīgās darbībās, lai gūtu personīgu labumu (piemēram, ubagošana, zagšana)
13.	Laikposms, kad notikusi	Izturēšanās pret bērnu ir	Agrāk ir bijuši atsevišķi	Konstatēti atsevišķi	Konstatēta atkārtota vai

	vardarbība vai bijusi nepietiekama uzraudzība, vai bērns ir bijis ārpusģimenes aprūpē	atbilstoša, bērns nav bijis ārpusģimenes aprūpē	vardarbības vai nepietiekamas uzraudzības gadījumi, kad bērns ir saņēmis kāda veida psiholoģisko palīdzību, bet bērns nav bijis ārpusģimenes aprūpē	vardarbības vai nepietiekamas uzraudzības gadījumi, bērns bijis ārpusģimenes aprūpē	konkrētajā brīdī notiekoša vardarbība vai nepietiekama uzraudzība, bērns bijis ārpusģimenes aprūpē
14.	Bailes no vecākiem (citām personām) vai mājas apstākļiem	Bērns jūtas labi ar vecākiem (citām personām) un mājas apstākļos	Bērns izsaka vai izrāda nelielas bažas attiecībā uz vecākiem (citām personām) vai mājas apstākļiem	Bērns izrāda dusmas vai diskomfortu attiecībā pret vecākiem (citām personām) vai mājas apstākļiem	Bērns regulāri pauž bailes no vecākiem, un tas būtiski ietekmē bērna dzīves kvalitāti (uzvedību, veselību, sekmes skolā, socializēšanos)
15.	Emocionāls kaitējums	Bērna veselības stāvoklim, vecumposmam un attīstībai atbilstoša uzvedība	Nelieli uzvedības traucējumi, kas saistīti ar vardarbību pret bērnu vai nepietiekamu bērna uzraudzību	Uzvedības traucējumi, kas saistīti ar vardarbību pret bērnu, pasliktinātas sociālās attiecības	Plaši emocionāli vai uzvedības traucējumi saistībā ar vardarbību pret bērnu vai nepietiekamu bērna uzraudzību
PRASMES					
16	Sociālās prasmes	Sociālās prasmes ir atbilstošas bērna vecumposmam un attīstībai	Ir lielākā daļa sociālo prasmju	Daļējs sociālo prasmju trūkums	Būtisks sociālo prasmju trūkums
17.	Izglītība	Bērnā ir nodrošināta vecumam un attīstībai atbilstoša izglītība	Ir mazsvarīgas ar izglītības procesu saistītas problēmas, attaisnoti kavējumi	Pašlaik ir ar izglītības procesu saistītas problēmas	Ir nozīmīgas ar izglītības procesu saistītas problēmas. Regulāras, atkārtotas mācīšanās, uzvedības problēmas, sistemātiski neapmeklē skolu
18.	Uzvedība	Vecumam atbilstoša uzvedība	Mazsvarīgi vienreizēji uzvedības traucējumi	Ievērojami atkārtoti uzvedības traucējumi	Regulāri uzvedības traucējumi (suicīds, sevis un citu apdraudējums)
19.	Pašaizsardzība	Bērns vēlas un ir spējīgs, ja nepieciešams, lūgt palīdzību ģimenē, pie draugiem vai attiecīgajās	Bērnā ir atbilstošas prasmes, lai lūgtu palīdzību ģimenē, pie draugiem vai attiecīgajās	Bērnā nav atbilstošu paš aizsardzības prasmju	Bērns nav spējīgs sevi aizsargāt

		institūcijās	institūcijās		
--	--	--------------	--------------	--	--

II. Pilngadīgas personas, ar ko bērns atrodas vienā māsaimniecībā vai kas piedalās bērna ikdienas aprūpē un aizgādībā, raksturojums

(aizpilda par katru pilngadīgu personu atsevišķi. Ja aprūpi veic cita persona vai vairākas personas, vērtē to personu, kas veic ikdienas aprūpi)

Nr. p.k.	Riska faktori	Risks nepastāv	Zems līmenis	Vidējs līmenis	Augsts līmenis
VIDE					
1.	Pamatvajadzību nodrošinājums	Ir atbilstošs finanšu, pārtikas, mājokļa un sadzīves priekšmetu nodrošinājums	Ir īslaicīgs pamatvajadzību nodrošinājuma trūkums, kas rada nelielu diskomfortu un kam meklē atbilstošu risinājumu	Nepietiekams pamatvajadzību nodrošinājums rada vai var radīt būtisku kaitējumu	Nepietiekams pamatvajadzību nodrošinājums rada pieaugoša kaitējuma risku (kredīti, parādi u. tml.)
2.	Nodarbinātība	Ir pastāvīgi nodarbināts	Strādā gadījuma rakstura darbus, nav algota darba un nav regulāru ienākumu	Nav algota darba un nav regulāru ienākumu, kaut arī viņam ir darba tirgum atbilstošas un pieprasītas prasmes un iespējas iegūt darbu	Ilgstošī nav algota darba un nav regulāru ienākumu, nav darba tirgum atbilstošu prasmju un iespēju iegūt darbu
3.	Sociālais atbalsts	Atbalsta draugi, radi vai citas personas, izmanto pašvaldības vai nevalstisko organizāciju un citus resursus	Reizēm ir kontakti ar atbalsta personām, dažreiz izmanto pašvaldības un citus resursus	Reizēm ir konflikti ar atbalsta personām, var izmantot, bet neizmanto pašvaldības resursus	Ir ģeogrāfiski vai sociāli izolēts, pašvaldība vai pašvaldības resursi nav pieejami vai bieži maina dzīvesvietu
VESELĪBA					
4.	Garīgā, fiziskā un emocionālā veselība	Ir fiziski, garīgi un emocionāli vesels, spējīgs pildīt bērna aprūpi	Ir nelieli fiziski, garīgi vai emocionāli traucējumi, kas ietekmē bērna aprūpes pildīšanu	Fiziskās, garīgās vai emocionālās veselības traucējumi, kas nozīmīgi ietekmē bērna aprūpes pildīšanu	Fiziski, garīgi un emocionāli traucējumi pilnībā traucē pildīt bērna aprūpes pienākumu
5.	Atkarību izraisošu vielu un citu objektu lietošana, kas izraisa atkarību	Nelieto atkarību izraisošas vielas	1. Agrāk ir bijusi atkarību izraisošu vielu lietošana, bet pašlaik tās nav. 2. Iesaistījies ārstēšanās	Atkarību izraisošu vielu lietošana ietekmē bērna audzināšanu un aprūpi	Lieto atkarību izraisošas vielas, kas būtiski ietekmē bērna aprūpes pildīšanu, vai nav spējīgs parūpēties

			programmā. 3. Pašlaik lieto atkarību izraisošas vielas, bet tas neietekmē bērna audzināšanu un aprūpi		pats par sevi, atsakās iesaistīties rehabilitācijas programmās
6.	Līdzatkarība	Līdzatkarības nav	Agrāk ir bijusi līdzatkarība, bet pašlaik tās nav	Ir līdzatkarība, iesaistījies atbalsta programmā	Ir līdzatkarība, kas negatīvi ietekmē viņa funkcionēšanu un bērna aprūpes veikšanu un audzināšanu
7.	Stress	Nav nozīmīga stresa	Ir īslaicīgs un neliels stress, kas neietekmē bērna aprūpes pildīšanu	Ir nozīmīgs stress vai notikušas pārmaiņas dzīvē (slimība, darba zaudējums un citi), kas ietekmē bērna audzināšanu	Ir ilglaicīgs vai smags stress vai pārmaiņas dzīvē, kas būtiski ietekmē bērna audzināšanu un aprūpi
VARDARĪBA					
8.	Vardarbība ģimenē, kas nav tieši vēsta pret bērnu, citiem ģimenes locekļiem un mājdzīvniekiem	Ģimenē atrisina konfliktus bez agresīvām metodēm	Ģimenē ir bijuši atsevišķi vardarbības gadījumi, kas nav radījuši kaitējumu	Ģimenē ir neregulāri vardarbības gadījumi, kuru dēļ ir radušies vai varētu rasties nelieli kaitējumi	Ģimenē ir atsevišķi vai atkārtoti vardarbības gadījumi, kuru dēļ ir vai var rasties nozīmīgi kaitējumi, nav piemēroti pagaidu aizsardzības līdzekļi
9.	Bērnībā gūtā vardarbības vai pamešanas novārtā pieredze	Ir uzaudzis veselīgā un ģimeniskā vidē	Bērnības pieredzē ir vardarbības vai pamešanas novārtā gadījumi, pēc kuriem ir saņemta rehabilitācija vai cita palīdzība	Bērnības pieredzē ir atkārtoti vardarbības vai pamešanas novārtā gadījumi vai bijis ārpusģimenes aprūpē	Bērnībā ir bijuši ilgstoši vai smagi vardarbības vai pamešanas novārtā gadījumi, bijis ārpusģimenes aprūpē
PRASMES					
10.	Prasmes un zināšanas bērnu audzināšanā	Nodrošina bērnam draudzīgu vidi, spēj uzņemties un nodrošināt bērna audzināšanu, pieņemt un atbalsta bērnu, lieto bērna rīcībai atbilstošus pamudinājumus	Dažkārt izvērza bērnam neatbilstošas prasības vai nav atsevišķu prasmju vai zināšanu, lai nodrošinātu bērna audzināšanu	Bieži (parasti) nav svarīgu zināšanu vai prasmju, nevar audzināt bērnu atbilstoši bērna vecumam un attīstībai	Nepietiek zināšanu un prasmju vai ir bērnam nepiemērotas prasības, nav spējīgs uzņemties atbildību par bērna audzināšanu

11.	Pilngadīgas personas un bērna savstarpējās attiecības	Drošas, stabilas un veselīgas pilngadīgās personas un bērna savstarpējās attiecības	Dažreiz pilngadīgās personas un bērna savstarpējās attiecībās ir konflikts	Pilngadīgās personas un bērna attiecībās ir regulāri konflikti vai ir vāja pilngadīgas personas piesaiste bērnam	Pilnīgs piesaistes trūkums starp pilngadīgo personu un bērnu, pilngadīgā persona noraida bērnu, nav piekļūšanās jūtu
12.	Reakcija uz bērna uzvedības traucējumiem	Atbilstoši (bez agresīvām metodēm) reaģē uz bērna uzvedības traucējumiem	Reizēm neatbilstoši reaģē uz bērna uzvedības traucējumiem	Reakcija uz bērna uzvedības traucējumiem izpaužas ar dusmām, satraukumu, bezpalīdzīgumu vai vienaldzību	Agresīvi reaģē uz bērna uzvedības traucējumiem
13.	Bērna aizsardzība no vardarbīgas personas vai bīstamām situācijām	Ir gatavs un spējīgs aizstāvēt bērnu no vardarbīgām personām un bīstamām situācijām	Ir gatavs, bet dažkārt nav spējīgs bērnu aizstāvēt no vardarbīgām personām un bīstamām situācijām	Neizpratnes, neticības vai nolieguma dēļ nevar nodrošināt bērna aizsardzību no vardarbības un citām bīstamām situācijām	Atsakās vai nav spējīgs bērnu aizstāvēt, netic vardarbības atklāšanai, iedrošina vai atbalsta pāridarītāju un veicina vardarbības noliegšanu
14.	Problēmu atzīšana	Atzīst problēmas, apzinās to smagumu un ir gatavs uzņemties atbildību	Daļēji atzīst problēmas un daļēji vēlas uzņemties zināmu atbildību	Ir nepietiekama izpratne par problēmām, neuzņemas atbildību par savu uzvedību	Nav izpratnes par problēmām vai tās pilnīgi noliedz un atsakās atzīt, kā arī uzņemties jebkādu atbildību vai apzināties savu rīcību
15.	Sadarbība ar valsts, pašvaldību un citām institūcijām	Lūdz un pieņem valsts, pašvaldības un citu institūciju palīdzību, sadarbojas ar tām	Pieņem palīdzību, bet sadarbība ir neregulāra	Pieņem materiālo palīdzību, bet nesadarbojas līdzdarības pasākumu pildīšanā vai pilda tos formāli	Ir vienaldzīgs, noraidošs vai naidīgs pret jebkuriem kontaktiem ar valsts, pašvaldību un citu institūciju darbiniekiem, nepieļauj ģimenes kontaktēšanos ar tiem
16.	Iepriekšējā pieredze aizgādības tiesību ierobežošanā*	Vecāka tiesības nekad nav tikušas ierobežotas	Iepriekš vecākam bijušas pārtrauktas aizgādības tiesības, bet tās ir atjaunotas*	Vecākam pārtrauktas aizgādības tiesības uz citiem bērniem*	Vecākam atņemtas aizgādības tiesības uz citiem bērniem**

Piezīmes.

1. * Vecāku varas pārtraukšana līdz 2003. gadam, aprūpes tiesību atņemšanas līdz 2013. gadam, aizgādības tiesību pārtraukšana no 2013. gada līdz novērtēšanas veikšanai.

2. ** Atņemta vecāku vara līdz 2003. gadam, atņemtas aizgādības tiesības no 2003. gada līdz novērtēšanas brīdim.

Labklājības ministrs *Jānis Reirs*

4. pielikums
Ministru kabineta
2017. gada 13. jūnija
noteikumiem Nr. 338

Riska novērtējuma anketa

Lietas
numurs

Personu dati

Māte

Tēvs

Bērni

Dzīvesvietas adrese

(deklarētā dzīvesvieta)

(faktiskā dzīvesvieta)

Novērtēšana veikta

(datums)

Riska novērtēšana veikta

pirmreizēji

Iepriekšējā riska novērtēšana
veikta _____ atkārtoti

(datums)

Riska novērtēšanu veica _____

(amats, vārds, uzvārds)

Riska novērtēšanā piedalījās:

(amats, vārds, uzvārds)

(amats, vārds, uzvārds)

I. Bērna raksturojums

(aizpilda par katru bērnu atsevišķi)

Nr. p.k.	Riska faktori	Risks nepastāv	Riska līmenis	Piezīmes (papildu informācija)
1.	Bērna vecums			
VIDE				
2.	Fiziskais apdraudējums vai bīstami objekti (priekšmeti) mājās vai dzīvesvietas apkārtējā vidē			
3.	Pamatvajadzību nodrošinājums			
4.	Uzraudzība			
VESELĪBA				
5.	Veselības aprūpe			
6.	Atkarības			
7.	Fiziskā un garīgā veselība un attīstība			
8.	Līdzatkarība			

VARDARBĪBA				
9.	Vecāka (citu personu) fiziska vardarbība pret bērnu			
10.	Fiziski ievainojumi vai kaitējumi			
11.	Seksuālā vardarbība un ekspluatācija			
12.	Bērna resursu izmantošana sava labuma gūšanai			
13.	Laikposms, kad notikusi vardarbība vai bijusi nepietiekama uzraudzība, vai bērns ir bijis ārpusģimenes aprūpē			
14.	Bailes no vecākiem (citām personām) vai mājas apstākļiem			
15.	Emocionāls kaitējums			
PRASMES				
16.	Sociālās prasmes			
17.	Izglītība			
18.	Uzvedība			
19.	Pašaizsardzība			

Secinājumi par bērna risku izvērtējumu

Rehabilitācijas plānā iekļaujamās darbības bērna personisko interešu nodrošināšanā

Risku novērtēšanā iesaistītās personas (paraksts, vārds, uzvārds):

II. Tās pilngadīgās personas raksturojums, ar ko bērns atrodas vienā mājsaimniecībā vai kas būtiski piedalās bērna ikdienas aprūpē

(aizpilda par katru pilngadīgo personu atsevišķi. Ja vecāki dzīvo šķirti, vērtē to vecāku, kas īsteno ikdienas aizgādību. Jānorāda personas radniecības pakāpe vai cita aprūpes vai ģimenes saišu pazīme attiecībā pret bērnu)

(vārds, uzvārds)

Atzīmēt radniecību vai citu saskarsmes iemeslu

Radniecība: Māte Tēvs Vecvecāks Brālis Māsa Cita radniecības pakāpe	Citas personas: (norādīt saišu pazīmi attiecībā pret bērnu)
---	--

Nr. p.k.	Riska faktori	Risks nepastāv	Riska līmenis	Piezīmes (papildu informācija)
VIDE				
1.	Pamatvajadzību nodrošinājums			
2.	Nodarbinātība			
3.	Sociālais atbalsts			
VESELĪBA				
4.	Garīgā, fiziskā un emocionālā veselība			
5.	Atkarību izraisošu vielu un citu objektu lietošana, kas izraisa atkarību			
6.	Līdzatkarība			
7.	Stress			
VARDARBĪBA				
8.	Vardarbība ģimenē, kas nav tieši vērsta pret bērnu, citiem ģimenes locekļiem un mājdzīvniekiem			

9.	Bērnībā gūtā vardarbības vai pamešanas novārtā pieredze			
PRASMES				
10.	Prasmes un zināšanas bērnu audzināšanā			
11.	Pilngadīgās personas un bērna savstarpējās attiecības			
12.	Reakcija uz bērna uzvedības traucējumiem			
13.	Bērna aizsardzība no vardarbīgas personas vai bīstamām situācijām			
14.	Problēmas atzīšana			
15.	Sadarbība ar valsts, pašvaldību un citām institūcijām			
16.	Iepriekšējā pieredze aizgādības tiesību ierobežošanā			

Secinājumi par pilngadīgās personas vecāka risku izvērtējumu

Rehabilitācijas plānā iekļaujamās darbības pilngadīgās personas bērna personisko interešu nodrošināšanā

Risku novērtēšanā iesaistītās personas (paraksts, vārds, uzvārds):

Labklājības ministrs *Jānis Reirs*